

Regionprogram

2023-2026

VÄSTRA GÖTALAND

Liberalerna

Innehåll

Förord: Liberalerna är Västra Götalandsregionens sjukvårdsparti	5
En hållbar utvecklingsregion för framtiden	7
En stark besöksnäring berikar	9
Infrastruktur för tillväxt och utveckling	10
Miljön ska värnas och förvaltas	11
Kollektivtrafik för jobb och fritid	12
En liberal kulturpolitik	14
Forskning och utveckling för hela regionen	17
En liberal hälso- och sjukvårdspolitik - Individens perspektiv i hela vården	18
Stärk vården för åsrika	20
Stärk barns och ungas hälsa	22
En jämställd vård: Stärk förlossnings- och kvinnosjukvården	24
En jämlik vård med jämlika villkor	25
Frihet att vara den du är	27
En trygg och tillgänglig akutsjukvård	28
En god tandhälsa hela livet	29
Lyft den psykiska hälsan	30
Patientsäkerhet och läkemedelssäkerhet	32
Förebyggande först! Växla upp folkhälsoarbetet	33
Hälso- och sjukvård som ger värde för patienterna	35
Utveckla vården för patienterna och medarbetarna	37
En liberal personalpolitik	38

Förord:

Liberalerna är Västra Götalandsregionens sjukvårdsparti

I en liberal hälso- och sjukvård är det den enskilda människans behov och perspektiv som ska stå i centrum. Den vård som behövs ofta och av många ska finnas nära. Därför måste vårdcentralerna stärkas så att patienternas behov kan mötas. Alla ska ha rätt till en fast och namngiven husläkare.

Till skillnad från andra partier så tror vi att patientens ställning stärks i en hälso- och sjukvård som präglas av valfrihet. Vi bejakar en sund konkurrens om patienterna med kvalitet och vårdidéer som bidrar till en bättre vård och större engagemang hos vårdgivarna. Vården blir både bättre, tryggare och mer tillgänglig när patienten har friheten att välja. Därför vill vi införa flera vårdval, exempelvis inom gynekologi, psykiatri och inom mödrahälsovården.

Liberal politik handlar om att ge alla barn och unga möjligheter att förverkliga sina drömmar. Alla barn förtjänar en bra start i livet med kärlek, trygghet och omsorg. Det finns ett mycket starkt samband mellan hur väl ett barn lyckas i skolan och barnets hälsa som vuxen och möjlighet till ett gott liv. Här har hälso- och sjukvården tillsammans med skolan ett gemensamt ansvar för att skapa förutsättningar för att vartenda barn ska lyckas i livet.

Psykisk ohälsa är ett växande problem både hos unga och äldre. Vårt mål är att vi ska ha landets bästa vård för dem som drabbats av psykisk sjukdom eller ohälsa. För att nå detta mål krävs ett utvecklat samarbete mellan olika vårdnivåer. Akuta insatser ska kombineras med förebyggande arbete, tidiga insatser och snabba vägar in till vården.

Jämlikhet är en av liberalismens grundpelare och innebär att alla ska ha möjligheter att delta i samhällslivet och forma sitt eget liv. Vi vill ge bättre möjligheter för den som har ett sämre utgångsläge. I vården ska patienter behandlas olika eftersom vi människor är olika, men vården måste vara likvärdig, där diagnoser och behandlingar sker på jämlika villkor.

Det får inte förekomma medicinskt omotiverade skillnader i vården mellan kvinnor och män, men så är det tyvärr fortfarande. Vi liberaler accepterar inte att kvinnor ska behöva vänta längre, ordinerar billigare mediciner eller bemötas på ett sämre sätt än män. Vi menar att det krävs ett tydligt kvinnoperspektiv inom hälso- och sjukvården och att finansieringen till kvinnosjukvården säkerställs. Vi tar jämställdhetskampen, för i vår region ska vården vara jämlik.

De senaste åren har präglats av pandemin och särskilt hälso- och sjukvården. Planerad vård har fått skjutas upp och tillgängligheten har försämrats. Något som har blivit uppenbart under pandemin är att omvårdnaden om äldre och sköra patienter radikalt behöver förbättras. Sjukvårdens stöd till den kommunala vården måste stärkas. När vi blir sjuka måste vi få vara det med värdighet och våra anhöriga ska inte mötas av förbud. Ålderismen måste bekämpas.

I vårt samhälle ska alla ha friheten att forma sitt eget liv, så länge man inte begränsar någon annans frihet. Alla ska kunna vara den de är fullt ut, utan att styras av andra.

Det behövs mer HBTQ-kompetens i vården, inte mindre. I Västra Götaland ska regnbågen alltid lysa.

Människor ska känna trygghet i att de vid behov av akut vård ska få detta snabbt och med ett kompetent och bra bemötande. Ingen ska behöva vara orolig över att vänta på sjukhusens akutmottagningar eller att ambulansen inte ska komma fram i tid när man behöver den som mest.

Västra Götalandsregionen står inför stora utmaningar och problem som måste mötas med nya lösningar. För att hantera detta krävs ett eftertänksamt ledarskap, som vågar fatta beslut, som vågar ompröva tidigare uppfattningar och som vågar se möjligheter.

Vi har en rad idéer och förslag för hur vi ska lyfta och förbättra hälso- och sjukvården. Vi går till val på liberala idéer som skapar reformer med framtidstro. Det är inte speciellt konstigt för Liberalerna är Västra Götalandsregionens sjukvårdsparti.

Västra Götalandsregionen är mer än hälso- och sjukvård

Det här regionprogrammet lägger grunden för en fortsatt stark regional utveckling som kan möta framtiden med optimism. I vår region ska man vilja bo, arbeta och verka. Det är här som nya företag kan starta, idéer blir till verklighet och där företagsamheten blomstrar. Här kan man våga vara egen och pröva nytt. Här berikar besöksnäringen oss och lockar till nya möten och besök.

I det här programmet lägger vi fram förslag för att bygga en infrastruktur och en fungerande kollektivtrafik som knyter oss samman, men som även får regionen att växa sig starkare. Det ska vara bekvämt, enkelt och tryggt att resa med kollektivtrafiken, oavsett om man bor i storstaden eller på landsbygden.

Klimatet är en av vår tids viktigaste frågor. Klimathotet kräver en politik som bromsar klimatförändringarna, värnar och förvaltar vår gemensamma miljö. Den politiken har Liberalerna och vi har höga ambitioner.

Liberalernas kulturpolitik är ambitiös och den tar strid för att stärka det fria kulturlivet och den infrastruktur som möjliggör en tillgänglig kultur för alla i hela regionen. Nu mer än någonsin behöver kulturens egenvärde försvaras.

Alla människor ska ha möjligheten att ta sig dit de vill. Oavsett var de kommer ifrån och vilka drömmar de än bär på. Liberalerna i Västra Götalandsregionen möter väljarna med en liberal reformagenda för framtiden.

Pär Lundqvist

Regionråd och gruppledare för Liberalerna i Västra Götalandsregionen

En hållbar utvecklingsregion redo för framtiden

Människors förutsättningar till ett bra liv i Västra Götaland är beroende av hur det går för arbetsmarknaden och ekonomin i vår region. Regionutvecklingspolitiken går ut på att följa och stödja en god utveckling i Västra Götaland. För Liberalerna är det självklart att det är tillväxt och utveckling som skapar långsiktiga förutsättningar för Västra Götaland och Västra Götalandsregionen att utvecklas som en ledande europeisk tillväxt- och kulturregion med en högklassig hälso- och sjukvård.

Den liberala politiken för regional utveckling bygger även på enskilda människors engagemang och intresse av att utveckla sina idéer, sig själva och det samhälle de lever i. En positiv regional utveckling förutsätter att det finns människor som är villiga att utbilda sig, som är villiga att starta företag och som är nyfikna på framtidens möjligheter. Det övergripande målet är att människor ska kunna välja att bo, arbeta och verka där de vill i hela i Västra Götaland, oavsett ålder. Då måste vi arbeta för att minska upplevelsen av avstånd mellan platser för arbete, service, kultur och fritid. Infrastruktur, kollektivtrafik, kultur, forskning och utbildning är verktyg för att stötta en positiv regional utveckling, som bejaktar boende och näringsliv i hela regionen, samt möjliggör praktisk och fysisk tillgänglighet för alla människor.

En hållbar utvecklingsregion redo för framtiden. Västra Götalandsregionen har antagit en ny långsiktig strategi med det övergripande målet ”Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle” som tar avstamp i de behov och utmaningar som regionen står inför fram till 2030. Under den kommande mandatperioden ska fokus ligga på att regionen ska ta sig stärkt ut ur pandemin genom satsningar på den framtida kompetensförsörjningen, kunskapsutvecklingen och moderniseringen av system och strukturer.

Ta vara på regionens strategiska placering. Västra Götaland ska ta vara på sin strategiskt viktiga placering mellan Oslo och Köpenhamn. Därför ska vi samverka för bättre infrastruktur och förbättrade förutsättningar för att undanröja gränser och barriärer för näringsliv och civilsamhälle. I gränsregionen Sverige - Norge ska människor kunna välja att bo och verka på bägge sidor gränsen.

Tillgodose delregionernas behov. Det är också nödvändigt att inom det regionala utvecklingsarbetet följa och stödja utvecklingen i våra delregioner. Förutsättningarna för tillväxt och utveckling ser mycket olika ut och kräver olika typer av insatser.

Forskning är grunden för utveckling. I en mer globaliserad värld blir kunskap, utveckling och kreativitet allt viktigare. Västra Götaland ska bli bättre på det som är regionens styrkeområden, men också bättre på att förstå vilka som är våra styrkeområden.

Grunden för tillväxt i hela regionen är en stark satsning på forskning och regional utveckling. Regionen ska skapa förutsättningar för både små och stora företag att delta i forskningssamarbeten.

Internationellt samarbete berikar. Regionen ska vara aktiv i de internationella samarbetsorgan där regionen är medlem, för att tydligare och mer kraftfullt driva frågor som är viktiga för Västra Götaland och göra regionen mer känd i Europa.

Livslångt lärande. Västra Götaland ska konkurrera med vår onvärld genom hög utbildningsnivå, avancerade produkter samt service med högt kunskapsinnehåll och framstående forskning. En välutbildad befolkning är ett mål i sig för att driva en innovationsinriktad och kreativ utveckling. Högskolornas och universitetens samverkan med näringsliv och offentlig sektor behöver förbättras, bland annat genom att bättre fånga upp framtida krav från arbetsmarknaden.

Den digitala utvecklingen ska tas tillvara. Liberalerna bejaktar en digital utveckling. Inom Västra Götalandsregionens verksamheter finns det smarta lösningar och effektiviseringar att hämta inom såväl hälso- och sjukvården som kollektivtrafiken och kulturen. Västra Götalandsregionen ska inte bara följa den digitala utvecklingen, utan kan som stor aktör leda den.

God infrastruktur för det goda livet i hela regionen. Kollektivtrafik på landsbygd ska stötta eller komplettera lokalt bilåkande. Regionen har flera städer och samhällen som fungerar som nav för framför allt arbetsmarknaden. Landsbygden och städerna är beroende av varandra och utvecklingen är lika viktig i alla delar. Storstäderna kan inte bära hela urbaniseringen och då måste landsbygdens transporter och servicepunkter finnas med i regionutvecklingen.

Arbetsmarknadens utveckling påverkas av hur våra mest dominerande branscher utvecklas. Därför ska regionutvecklingsuppdraget vara inriktat mot att stödja och noggrant följa utvecklingen inom ett antal styrkeområden och branscher. Syftet är i första hand att stödja utvecklingen i vår arbetsmarknadsregion, vilket både handlar om den lokala utvecklingen av arbetstillfällen och styrkan i vår region kontra andra regioner i Sverige.

Fler företag genom goda villkor för entreprenörskap. Att skapa goda villkor för entreprenörskap är avgörande för att få fler nya företag. Vi måste bättre ta till vara nyskapande idéer och uppmuntra den kreativitet som finns. Fokus ska läggas på skarpa och bättre innovationssystem, och att bättre förstå och få kunskap om vad som är viktiga framgångsfaktorer för företagande.

Underlätta för nya företag och nya företagare. De behöver goda förutsättningar för att driva sitt företag. Men företagande är en viktig grund för en stark regional utveckling. Det måste finnas fungerande kringssystem för att underlätta och stimulera eget företagande, såsom start-up processer, startkapital, fungerande matchning mellan jobb och personal och bra utbildningar.

Det regionala utvecklingsuppdraget ska ske i samverkan. Regionutvecklingsnämnden och dess kansli ska arbeta nära den lokala infrastruktur som finns kring forskning och näringsliv. Denna finns idag i kommunerna samt i olika företagarorganisationer, men också till stor del i de Science Parks och inkubatorer som Västra Götalandsregionen är med och finansierar.

Möjliggör för alla att bidra genom arbete. Det är viktigt att stödja eleverna så att de tar examen från den utbildning de går. Alla tar dock inte examen

och för dem är folkhögskolorna viktiga, kanske som en andra chans, för att få tillgång till god utbildning och kunskap i ett heltäckande utbildningssystem. Stärkt samverkan mellan näringslivet och skolan ger bättre matchning på arbetsmarknaden samtidigt som ungas insteg på arbetsmarknaden måste underlättas genom ett system med startjobb.

Fungerande integration börjar med tillgång till svenska språket och möjligheten att bidra till sin egen försörjning. Här har regionen som en stor arbetsgivare och som ansvarig för stora arbetsplatser ett särskilt ansvar. För personer som är nya i Sverige kan till exempel instegsjobb vara ett sätt att få en första kontakt med ett jobb inom hälso- och sjukvården.

Ökad samverkan med civilsamhället. Nya problem kräver nya lösningar. Civilsamhället är ofta pådrivare mot ojämlikheter och för förändring. Civilsamhället är därför, med sin demokratiska grund, identitet och sammanhållning, mycket viktig för den regionala utvecklingen.

Arbetsmarknadspolitiken ska vara regional. Fungerande matchning på arbetsmarknaden kräver lokalkännedom om samhället och arbetsgivarna. Därför vill Liberalerna se ett ökat regionalt ansvar för insatser och åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken.

Utveckla den gröna kreativiteten. De gröna näringarna ska utvecklas. Här ingår såväl jordbruk, havsbruk och hästnäring som naturbruksgymnasierna och Sveriges Lantbruksuniversitetets forskningsverksamhet. Regionens naturbruksskolor har i uppdrag att bli mer attraktiva för gymnasieelever samtidigt som de har ett viktigt uppdrag i vuxenutbildning. Arbetsmarknaden för gröna näringar är växande och därför är en förbättrad matchning mellan arbetslösa och de gröna näringarna önskvärd.

Västra Götaland bör vara en aktiv aktör i det europeiska utvecklingsarbetet, genom till exempel EU-program och projekt. Västra Götalandsregionen bör ta ett samordnande ansvar för att föra samman till exempel näringslivet, det civila samhällets aktörer, kommuner, regionens verksamheter och forskningen för att skapa framgångsrika och stabila internationella samarbeten. Regionen ska använda sitt medlemskap i styrgrupper av program, för att säkerställa att resurser från programmen är sökbara för aktörer i Västsverige och relevanta för regionens branscher.

En stark besöksnäring berikar

Öppenhet mot omvärlden är en viktig del av Liberalismen. Det påverkar hur vi ser på besöksnäringen. Den är en viktig näring med både småskaligt företagande och större besöksmål. Regionen har ett särskilt ansvar för att utveckla och marknadsföra Västra Götaland som turistmål. Västsverige behöver tydliggöra och stärka en gemensam strategi för turismnäringen och mötesindustrin. Målet är att göra Västra Götaland till norra Europas mest besökta turistregion.

Nystart för turismen. Besöksnäringen är viktig för Västra Götaland och efter pandemin är det viktigt att se till att näringsidkare får förutsättningarna att kunna återhämta sig när samhället och gränserna öppnar upp igen. Regionen ska vara ett attraktivt besöksmål inte bara under sommarmånaderna utan året runt.

Fokusera på det unika. Västra Götaland har många starka besöksmål och de återfinns i hela regionen. Ett av de mer unika är landets enda maritima nationalpark vid Kosteröarna. Stor del av turismen är inhemsk. Bohuskusten har stark ställning som semesterort. För att kunna ta våra turistmål till en internationellt attraktiv nivå krävs såväl kompetens och kreativitet kring vilka nischer och områden som ska utvecklas samt hur dessa ska marknadsföras.

Möjliggör för ökad kulturturism.

Kulturturismen är en del av den växande besöksnäringen. Västra Götalandsregionen har goda förutsättningar att utveckla den till en attraktiv verksamhet, inte minst genom att marknadsföra lokala kulturarrangemang och institutioner med internationell lyskraft.

Fånga upp sällanbesökare. Det är viktigt att underlätta för att besökare ska få uppleva mer av vad en plats har att erbjuda och att få besökarna att stanna lite längre efter konferenser, idrotts- och kulturevenemang. Även naturturismen, som har växt sig stor med exempelvis vandringsleder, ska uppmuntras och inkluderas i besöksnäringen.

Underlätta för turister. Västtrafik ska underlätta för turister och besökande i regionen att åka kollektivt. Exempelvis ska information och service finnas tillgänglig på olika språk. Hotell, campingplatser och vandrarhem ska kunna köpa in och sälja eller skänka kollektivtrafikbiljetter till sina kunder. Plattformen för biljettsystemet i kollektivtrafiken har äntligen öppnas upp för att möjliggöra försäljning av kollektivtrafikbiljetter tillsammans med till exempel konsertbiljett, eller hotellvistelse.

Botaniska trädgården i Göteborg ska bevaras och utvecklas. Trädgården är ett av Västra Götalands starkaste besöksmål. Med sina stora och viktiga växtsamlingar är Botaniska en internationellt sett mycket stark trädgård, inte minst för kopplingen till akademien och Göteborgs universitet. Det nya växthuset är nödvändigt för trädgårdens fortsatta utveckling. Liberalerna vill utveckla entrén till Botaniska trädgården för att skapa bättre tillgänglighet för gående och för kollektivtrafik.

Infrastruktur för tillväxt och utveckling

Förutsättningar för tillväxt påverkas av hur väl fungerande infrastrukturen i området är. För Liberalerna är infrastrukturen ett verktyg för utveckling av näringsliv och arbetsmarknad och genom det blir den ett viktigt utvecklingsområde. Västra Götalandsregionen kan som regionalt planeringsorgan agera kraftfullt för att stärka infrastrukturen i sydvästra Sverige. Stor del av exporten och importen går via hamnar på Västkusten. För att bli motorn i svensk tillväxt behöver regionen driva en politik som syftar till utveckling och tillväxt, en utveckling som ska komma hela regionen till del

Rusta upp och bygg ut infrastrukturen.

Samtliga regionala järnvägar, såväl Västra Stambanan som Älvsborgsbanan och Bohusbanan, måste rustas upp för att kunna utgöra stommen i transportnätet för såväl gods som persontrafik. Regionens järnvägsnät har stor betydelse för näringslivet i vår region. Det behöver byggas två nya spår mellan Göteborg och Alingsås. Standarden måste uppgraderas och de regionala banorna ska kunna fungera för att leda om trafik. Liberalerna står bakom de satsningar på exempelvis utbyggnad av E20 som kommunerna och Västra Götalandsregionen har avtalat om.

Lånefinansiering av järnvägen mellan

Göteborg och Borås. Västra Götaland behöver en ny, snabb, järnväg mellan Göteborg, Landvetter flygplats och Borås. För att påskynda byggstart av sträckan är Liberalerna öppna för att tillåta medfinansiering av upprustning av regional järnväg utanför regional plan.

Cykelvägarna i regionen behöver utvecklas.

Det finns ett stort behov av att utveckla och rusta upp infrastrukturen för cykel som transportmedel, såväl för fritid och turism som för arbets- och studiependling. Regionen ska skynda på utvecklingen genom den rådighet regionen har över den regionala transportinfrastrukturplanen.

Se Vänersjöfarten som en resurs.

Liberalerna ska arbeta för att sjöfartsleden Göta älv och Vänern klassas som inre vattenväg inom EU. Detta är nödvändigt för att inte flytta över transporter till lastbilar. Fler transporter kan ske via sjöfart under förutsättning att hamnar, slussar, farleder och lastsystem moderniseras.

för att transporter och infrastruktur blir ett nytt fokusområde i det nordiska samarbetet. Järnväg med dubbelspår sträckan Göteborg-Oslo behöver byggas ut. STRING-samarbetet som sträcker sig från Oslo i norr till Hamburg i söder via Västkusten ökar vår regions konkurrenskraft och tillsammans med övriga delar av Västra Skandinavien skapar det skalfördelar som gynnar samtliga områdens attraktionskraft och tillväxtskapande förmåga.

Hela Västra Götaland ska vara uppkopplat.

En fortsatt utbyggnad av digitala nät är nödvändig för att hela regionen ska få tillgång till bredband. För det krävs fortsatt stöttning till utbyggnad av i första hand fibernät, men också ett mobilnät med bättre täckning. Tåg och bussar inom kollektivtrafiken ska ha uppkoppling till internet.

Levande stadsmiljöer. När regionen bygger nya lokaler för vård, kollektivtrafikens behov, administration eller kultur, ska dessa i möjligaste mån byggas så att de bidrar till levande miljöer i det omgivande samhället. Tredimensionella fastighetsbildningar, ytor som kan hyras ut till butiker och restauranger och andra former av näringsliv är verktyg som kan bidra till en levande stadsmiljö.

Ökad konkurrenskraft genom nordiskt

samarbete. Västra Götalandsregionen bör arbeta

Miljön ska värnas och förvaltas

Naturen och den biologiska mångfalden måste bevaras. För att våra barn och barnbarn ska få växa upp med samma möjligheter som oss behöver vi förändra vår livsstil. Miljön är gränslös och för Liberalerna är det självklart att klimatutmaningar ska hanteras gemensamt, såväl i ett globalt sammanhang som tillsammans med olika delar av samhället. Västra Götalandsregionen ska vara en viktig pådrivare för en progressiv miljöutveckling inom den egna organisationen liksom i territoriet i samarbete med kommuner och näringsliv.

Tydliga miljökrav i regionens upphandlingar.

Regionen ska ställa tydliga och faktabaserade miljökrav i samband med sina upphandlingar, som ett led för att driva på en utveckling mot gröna teknologier. För att skärpa miljöarbetet måste hållbarhetsperspektivet vara en ledningsfråga på alla nivåer.

Energieffektiv verksamhet.

Den viktigaste utmaningen för ett klimateffektivare Västra Götaland är energianvändningen. I egen verksamhet ska regionen halvera energianvändningen fram till 2030. För att klara detta måste regionen ha en kraftfull investeringsplan med sikte på hållbar energiförsörjning och energieffektiva byggnader. Den medicinsktekniska utrustningen måste bli mer energisnål, framför allt genom att krav på energieffektivitet lyfts in i upphandling av ny utrustning. För att klara detta måste också regionen ha en kraftfull investeringsplan med sikte på hållbar energiförsörjning samt nya energieffektiva byggnader.

Grönt entreprenörskap.

Regionen ska i samband med investeringar stimulera till innovativt och miljöteknologiskt entreprenörskap som ett sätt för regionen att bidra till att en stark grön näring växer fram i Västra Götaland.

Resor och transporter utan fossilbränsle.

Regionen ska helt sluta använda energi från fossila naturresurser. Därför ska regionen främja utbyggnaden av ladd- och tankningsställen för ickefossila bränslen. Forskning och testarenor för transportsektorns omställning, såväl för regionens egna transporter som näringslivets, ska stimuleras.

Värna biologisk mångfald.

Västra Götaland har en unik natur, allt ifrån slättlandskap till kuster och skogslandskap. Ett fortsatt arbete för skyddsinsatser är angeläget för att bevara biologisk mångfald, men och motverka artutrotning. Göteborgs botaniska trädgård är en strategisk resurs i arbetet för att bevara arter och för att bygga upp kunskap. Trädgården behöver

stärkas genom särskilda satsningar på trädgårdens egna och långsiktiga forskning.

Miljön är gränslös. Havet och våra sjöar och vattendrag är viktiga naturtillgångar för Västsverige. Minskade utsläpp och miljögifters påverkan på våra levnadsförutsättningar är internationella utmaningar. EU är det viktigaste nivån för att arbeta för en långsiktigt hållbar miljö.

Samverkan för den biologiska mångfalden.

Att verka för bibehållen biologisk mångfald innebär samverkan mellan region, kommuner, miljövärdande organisationer, vattenvårdsförbunden och internationella organisationer. Västra Götalandsregionen ska vara drivande i denna process, för att få fram bättre lösningar och skarpere miljökrav för sjöfart, fiskeri och kustnära friluftsliv.

Rena stränder. Miljöfrågan är gränslös vilket inte minst syns på allt skräp som flyter i land längs kusten. Regionen ska bidra till städningen av stränderna. Väst kuststiftelsens arbete med strandstädning och till exempel tömning av latriner är viktigt för utvecklingen av en trevlig och ren skärgård.

Kollektivtrafik för jobb och fritid

Kollektivtrafik, som svarar upp mot människors behov och efterfrågan, skapar förutsättningar för ett minskat bilåkande och reducerad miljöpåverkan. För Liberalerna är bra förbindelser med kollektivtrafik ett verktyg för att underlätta för människor att på ett enkelt sätt ta sig till arbetet, studier och fritidsaktiviteter. Efter pandemin måste fokus ligga på att vinna tillbaka de resenärer som valt bort kollektivtrafiken för att minska smittspridningen.

Locka tillbaka resenärer efter pandemin.

Både andelen resenärer och antalet resenärer som väljer att resa kollektivt har kraftigt minskat under pandemin. Under kommande år måste fokus ligga på att vinna tillbaka kollektivtrafikresenärer från bilåkande. För att det ska bli möjligt krävs en hög turtäthet, stor punktlighet, attraktiva priser samt en hög kvalitet och komfort i resandet.

Underlätta ungas resande.

Gå vidare med satsningen med generösa resevillkor för unga så att studentrabatten även gäller för enkelbiljetter. Individens frihet gäller också ungdomar som ska kunna använda sina skol- eller fritidskort för att självständigt kunna åka till fritidsaktiviteter. Liberalerna vill underlätta skolklassers resande till olika aktiviteter som till exempel teatrar, museum, utställningar med mera.

Säkra intäkterna. Det är fortfarande alldeles för många som fuskåker i kollektivtrafiken utan att betala för sin resa. Antalet kontrollanter har ökat de senaste åren men måste bli fler.

Bättre trafik i hela regionen. Utvecklingen av kollektivtrafiken ska ge snabbare transporter mellan jobb och större boendeområden. Kollektivtrafiknätet utanför tätorterna bygger på så kallade stråk. Stråken kan vara såväl järnvägslinjer som busslinjer. Detta har visat sig rationellt, inte minst för att få till det som kallas en rundare region, alltså kortare restider på längre sträckor. För att ett stråktänkande ska fungera för hela regionen måste det finnas en rationell och effektiv trafik som ansluter till stråken, och en bra tillgänglighet till stationer och resecentrum. Regionen bör även verka för att underlätta pendling över gränsen till och från Norge och Danmark.

Förenkla för den som vill åka kollektivt. Det ska bli enklare att kombinera kollektivtrafik med exempelvis bil, cykel eller bilpooler. Den framtida utvecklingen ger möjligheter till billigare transporter till stråken genom till exempel självkörande bilar eller små självkörande bussar. Det är viktigt att i

upphandlingar anpassa bussars storlek efter det lokala resandebehovet.

Kollektivtrafik för minskad trängsel och minskat buller.

I de större städerna ger kollektivtrafiken möjlighet att minska trängsel och buller. Utvecklingen av elbussar skapar tystare transporter i stadsmiljöerna. Liberalerna ser att kollektivtrafiken bidrar till att effektivisera användandet av transportinfrastrukturen, om fler åker kollektivt, när städerna växer.

Kollektivtrafiken ska nå fler destinationer.

Kollektivtrafiken planeras oftast för att möta behovet av transporter till skolor och större arbetsplatser. Trafik måste också försörja viktiga målpunkter för kultur och fritidsaktiviteter.

Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla.

Funktionsnedsatta och äldre med rörelsesvårigheter ska ha rätt till taxi eller rullstolstaxi till den närmaste stationen där en rulltrappa eller en hiss fungerar. Bra information ska finnas på både telefon och i Västtrafiks digitala kanaler.

Hållbar finansiering av kollektivtrafiken.

Trots en god resandeökning före pandemin i Västra Götaland är kollektivtrafikresandet lågt i jämförelse med Stockholmsområdet och Skåne. Det är en utmaning att samtidigt öka resandet och ha kontroll på kostnadsutvecklingen. Liberalerna vill minska den andel som finansieras av skattemedel. Självfinansieringsgraden, det vill säga den delen som resenären betalar, bör successivt öka, men detta måste motsvaras av upplevd förbättring av kvalitén.

Kollektivtrafik ska knyta samman

arbetsmarknaden. Kollektivtrafiken är en viktig del i regionförstoringen och för att knyta samman arbetsmarknadsregioner. Det ska vara möjligt att bo och arbeta i hela regionen och samtidigt ha rimliga möjligheter till transporter. För att pendling till jobb och studier ska fungera bättre i hela regionen ska fler direktlinjer, morgon och kväll, införas mellan tätorter

på regionens viktiga stråk.

Ett enkelt biljettsystem. Kollektivtrafiken i Västra Götaland har fått ett nytt zonsystem som innebär att vi har gått från 70 zoner till tre. Under kommande mandatperiod måste förändringen av zonsystemet utvärderas för att undersöka hur det kan optimeras ytterligare. Det nya systemet bör även utvecklas för att göra det ännu enklare för alla resenärgrupper, att köpa biljetter.

Kollektivtrafiken ska vara ett alternativ också när du reser enstaka gånger. Efter pandemin är det viktigt att anpassa biljettsortimentet efter nya resvanor, exempelvis resenärer som enbart behöver vara på jobbet under vissa dagar i veckan. Människor som väljer kollektivtrafiken enstaka gånger har ofta en högre tröskel in, både utifrån kunskap om hur kollektivtrafiken fungerar och en högre priskänslighet.

Utveckla möjligheten till kollektivtrafik på vattenvägar. Kollektivtrafik på båt mellan fler delar av skärgården, exempelvis mellan Öckerö och Göteborg, skulle kunna bidra till minskad trängsel på hårt belastade vägar. Kapacitet finns vid Stenpiren för fler avgångar. Samtidigt kan det finnas fler ställen i Regionen där båttrafik kan vara ett snabbare och mer effektivt transportmedel. Därför vill vi undersöka förutsättningarna för utökad båttrafik.

Förnyelsebar kollektivtrafik på nya sätt. Kollektivtrafiken har kommit långt i arbetet med att minska sitt fossilberoende, men det finns mer att göra. Beroendet av diesel inom båttrafiken samt tågtrafiken på Kinnekullebanan behöver brytas. Regionen ska stödja utvecklingen av färjor som går på förnyelsebara drivmedel samt tåg som kan gå på förnyelsebara drivmedel på Kinnekullebanan. Även utbyggnad av cykelvägar för både fritid och pendling är en viktig miljöinsats.

En teknikneutral strategi för fossiloberoende kollektivtrafik. Utveckling kring drivmedel och fordonsutveckling går snabbt framåt. Det är en utveckling som är en styrka för regionen. Att låsa fast sig vid en lösning eller till ett drivmedel är en politik som riskerar att hämma den utvecklingen. Kollektivtrafiken ska ha höga miljömål som ska vara teknikneutrala.

Fria kollektivtrafikresor i samband med sjukvårdsbesök. Patienter med planerade besök

till sjukvården ska ha fria resor inom kollektivtrafiken. För patienten innebär detta en förhöjd servicenivå. Fria patientresor skulle därtill innebära ett incitament för att få över resor med egen bil till kollektivtrafiken.

Regional färdtjänst. Särskilda transporter kallas den trafik som omfattar sjukresor och färdtjänst. Färdtjänsten är idag kommunernas ansvar och sjukresorna regionens. Funktionsnedsattas möjlighet att delta i jobb och studier ska inte begränsas av organisatoriska gränser och svårhanterliga regler. Därför bör individen kunna resa i hela regionen enligt samma förutsättningar, gärna i ett system som speglar kollektivtrafikens geografiska indelning. Vi bör därför pröva möjligheten att införa en regional färdtjänst.

En liberal kulturpolitik

Vår kultur är det demokratiska och öppna samhället vars mest centrala delar är yttrande- och tryckfriheten. Det är ur den mylla som den mångfald av kulturuttryck, som finns idag, har slagit rot och genom upplysning och fri debatt tagit in intryck som format det samhälle vi har idag. Kulturen i Västra Götaland ska kännetecknas av frihet, mångfald och kvalitet. Västra Götalands kultur ska uppvisa en sådan lyskraft och förnyelse att den även når utanför de grupper som vanligtvis tar del av kulturen. För Liberalerna är en av kulturens uppgifter är att göra människor nyfikna på livet och dess möjligheter. När människor utövar eller tar del av kultur föds insikter och nya idéer som kommer både individ och samhälle till godo. Kulturupplevelser är ett allmänmänniskt behov. Kulturen ger också människan ett verktyg att förstå, ifrågasätta, påverka och se på samhället ur nya perspektiv. På detta sätt ger kulturen livskraft och får människor att växa.

Den centrala delen av Liberalernas kulturpolitik är att stärka det fria kulturlivet och den infrastruktur i civilsamhället som möjliggör att en mångfald av kultur finns tillgängligt i hela Västra Götaland. Den fria folkbildningen som möjliggörs genom studieförbund och folkhögskolor ska värnas. Människans nyfikenhet och sökande efter kunskap tillsammans med likasinnade, efter sina egna förutsättningar är grunden för en fri folkbildning och är en ständig motor i en fortgående upplysning som bidrar till vårt samhälles utveckling och den enskildes sökande efter sammanhang.

Kulturen ska stå på egna ben i sin egen rätt.

En liberal kulturpolitik baseras på två grundläggande principer. Den första och viktigaste är att trygga idén om kulturens egenvärde, kulturen ska stå på egna ben och tjäna som en faktor för människans utveckling och livskvalité. I detta ligger också att ett fritt kulturliv är ett uttryck för demokrati, yttrandefrihet och till försvar av mänskliga rättigheter. Ett levande kulturliv ska vara samhällskritiskt och provokativt men också ge skönhetsupplevelser och stimulanser. Den andra principen är att ett levande kulturliv också ska kunna medverka till att uppnå andra samhällsmål som leder till regional utveckling, underlätta integration och skapa kontakter människor emellan. Utifrån båda dessa principer ska kulturpolitikens beslutsfattare iakttaga armlängds avstånd till de enskilda kulturutförarna som själva ska bestämma det konstnärliga innehållet.

Kultur är en viktig fråga för ett gott samhälle.

Samhället har intresse av att stötta kreativa uttryck och kreativ konsumtion. Kulturen är en viktig motor för kreativitet och utveckling. Den är en förutsättning för ett gott samhälle och bidrar till vidgade perspektiv och nya infallsvinklar, vilket också bidrar till utveckling av näringsliv, innovationer och framför allt det öppna demokratiska samhällets utveckling.

Kulturens roll. Ett aktivt och livskraftigt kulturliv är en förutsättning för ett öppet, demokratiskt och mångkulturellt samhälle. Dagens mångkulturella samhälle har sina rötter i ett kulturarv som påverkats

i generationer av det inflytande inflyttade människor haft när de slagits sig ned och verkat i Västra Götaland. Kulturpolitikens inriktning ska bidra till att främja och synliggöra de olika kulturer som gemensamt utvecklat det svenska samhället.

Värna folkbildningsidén med ett offensivt uppsökande bildningsuppdrag.

Studieförbunden behöver lyftas fram och värnas som en viktig resurs i det livslånga lärandet. Med sin folkbildningspedagogik är studieförbunden väl lämpade att engagera studieovana. Studieförbunden kan, med stöd av regionen, ta ansvar för ett förnyat och offensivt uppsökande bildningsuppdrag. Inte minst bör man fundera på hur ny teknik kan användas i detta syfte, samtidigt som folkbildningens arbete för att brygga över den digitala klyftan mellan olika generationer bör intensifieras.

Ett stärkt stöd till det fria kulturlivet och kulturens infrastruktur.

Kulturen är en viktig källa till livskvalitet. Det fria kulturlivet är en bärande del i den kultur som utövas och förmedlas i regionen och förutsättningarna för ett livaktigt och växande fritt kulturliv kräver satsningar som breddar dessa förutsättningar. Stödet till civilsamhällets organisationer, som utgör mycket av grunden för det fria kulturlivets möjligheter att existera vidgas.

Kulturella mötesplatser i hela regionen.

Liberalerna vill att det ska finnas kulturella mötesplatser över hela regionen som stimulerar kreativitet och förnyelse och som bidrar till ökad

medmänsklig förståelse. Samarbetet mellan regionen och enskilda kommuner inom kulturområdet ska öka. Mötesplatser för ungdomars kulturutövande och kulturkonsumtion behöver vara i fokus.

Mer kultur för unga. Barns och ungas möjligheter till kulturupplevelser och eget skapande behöver stärkas. För att uppnå detta behöver samarbetet mellan skola, bibliotek, kulturinstitutioner, fria konstutövare och det kulturella föreningslivet utvecklas. Genom verksamheten med skolbio kan barn och unga bli mer kritiska och medvetna filmkonsumenter. Deras intresse av att agera ska stimuleras genom ett aktivt teaterarbete vid till exempel teaterverkstäder.

Regional bibliotekspolitik för läsfrämjande och mot faktaresistens. Den regionala bibliotekspolitikerna syftar till att samordna kommunernas biblioteksansvar men kan bli mer offensiv. Media och informationskunnighet har länge varit en central del i det stöd och hjälp en invånare kan få på sitt lokala bibliotek. Att erövra kunskap i att kunna identifiera fakta och sälla mellan information och desinformation har blivit alltmer angeläget och den kunskap och metodik som fortfarande härbärgeras på biblioteken behöver arbetas offensivt med för att nå ut brett i en alltmer digitaliserad värld som drar mot mer polarisering och faktaresistens.

Stärkt läsfrämjande i regionen. Att samordna insatser för läsfrämjande är också en central del i en mer offensiv regional bibliotekspolitik där läsning inte bara bidrar till ett rikare ordförråd utan också bidrar till upplysning och mer engagerade medborgare med förmåga och intresse att kunna sätta sig in i andra människors liv och förutsättningar.

Ett bibliotekskort för hela regionen. För att förbättra tillgängligheten till all den kunskap, information och förströelse som regionens samlade bibliotek har vill Liberalerna införa ett gemensamt bibliotekskort som gäller vid samtliga bibliotek i regionens 49 kommuner. Liberalerna vill också skapa en samverkan mellan regionens bibliotek så att böcker som lånats på ett bibliotek kan lämnas tillbaka på ett annat bibliotek i regionen oavsett kommundillhörighet.

Förenkla resandet till kultur. Kulturen ska vara tillgänglig, men all kultur kan inte erbjudas överallt. Det är därför viktigt att vi underlättar för alla att ta sig till de platser där kulturen finns. Liberalerna

vill därför att det ska bli enklare att köpa resa med kollektivtrafiken i samband med att man löser inträde eller biljett till ett kulturarrangemang.

Utveckla kulturens roll i hälsovården.

Samspelet mellan kultur och hälsa har de senaste åren fått stor uppmärksamhet. Västra Götaland har redan tagit framgångsrika steg in i psykiatrin med ateljéer som visar goda resultat och påbörjat arbeten riktad mot ätstörningar och Parkinson för att nämna några exempel. Kulturen ska expandera in i fler samarbeten där närvaron av vissa kulturuttryck är till hjälp i vårdarbetet. Det finns idag forskning som visar att konsumtion av och deltagande i kulturella aktiviteter främjar god hälsa och är en stimulerande faktor i folkhälsoarbetet.

Sprid kulturen digitalt. Den digitala tekniken skapar fantastiska möjligheter att sprida kultur. På detta sätt kan vi komma närmare målet om en regional kultur med hög tillgänglighet. Regionens kulturinstitutioner ska använda den nya tekniken till att sprida sina egna kulturupplevelser bredare än enbart till dagens fysiska spelplatser.

Förutsättningarna att verka som konstnär i Västra Götaland ska vara goda. Västra Götalandsregionen är känd för att ge goda förutsättningar för olika konstformer, däribland dans och utställningar. Vi ska fortsatt ha konkurrenskraftig verksamhet på våra stora scener, både vad gäller kvalitet och löner. Vi ska även ge goda möjligheter att bedriva studier och för att utöva sin konst med god konkurrens. Kulturutövare med god talang- och med bra förutsättningar bör ges möjligheter för utveckling i sitt konstnärliga utövande också i internationell konkurrens.

Värna institutionernas lyskraft. Liberalerna vill arbeta för att GöteborgsOperan och Regionteater Väst ska få nationella uppdrag. Västra Götalandsregionen har goda förutsättningar att utveckla kulturen till en attraktiv verksamhet, inte minst genom att marknadsföra institutioner med internationell lyskraft. Göteborgs symfoniker och GöteborgsOperans danskompani tillhör Europas absoluta topp inom sina områden. I det nationella uppdraget för Operan bör det ingå att finna vägar för att öka barns och ungdomars intresse och tillgång till musikteater. Regionteater Väst ska få ett nationellt uppdrag med fokus på dans riktad mot barn och unga.

Liberalerna

Kulturen är en tillväxtfaktor. Kulturen ska inte betraktas som en sektor vid sidan om utan inkluderas i samhällsutvecklingen för att den tillväxt som ett rikt och rörligt kulturliv för med sig ska kunna tas tillvara. Kulturverksamheterna och deras koppling till utvecklingen av ett mer kunskapsinriktat näringsliv ska lyftas fram som en tillväxtfaktor i Västra Götaland och entreprenörskap inom kultursektorn ska stimuleras. Kulturen, som kännetecknas av frihet, mångfald och kvalitet, syftar till att garantera det fria ordet genom att skapa möjligheter för ett dynamiskt och oberoende kulturliv.

Kulturen och näringslivet. Kulturverksamheterna och deras koppling till utvecklingen av ett mer kunskapsinriktat näringsliv ska lyftas och entreprenörskap inom kultursektorn ska stimuleras i Västra Götaland.

Forskning och utveckling för hela regionen

Liberalismen bygger på en övertygelse om att kunskap berikar både individer och samhällen. En stark forskningsmiljö bidrar till att stärka Västra Götalands position i Sverige och världen, för både offentliga verksamheter och för näringslivet. Västra Götalandsregionen ska fungera som ett nav, för att tillsammans med universitet, högskolor och näringsliv kunna möta framtidens utmaningar med mer kunskap och fler innovationer som skapar en bättre välfärd, fler företag och fler arbetstillfällen.

Landets centrum för medicintekniska och biomedicinska företag. Liberalerna vill förena den kliniska forskningen med regional näringsutveckling och skapa förutsättningar för att Västra Götaland ska förbli landets centrum för medicintekniska och biomedicinska företag. Regionen är redan på god väg att nå detta med de senaste årens utveckling av Bio Venture Hub och GoCo vid Astra Zeneca i Mölndal och Sahlgrenska Life i Göteborg.

Ökat engagemang inom forskning och utveckling. Regionens sjukhus ska ta rollen som testbäddar för medicinteknisk utveckling. Det är ett av de viktigaste sätten för regionen att stimulera forskning, inom näringar som är viktiga för Västra Götaland. Forskning kring äldres sjukdomar är angeläget för att vård av människor med de största vårdbehoven ska kunna vila på en stark vetenskaplig grund. Västra Götalandsregionen ska fungera som ett nav för att tillsammans med högskola, universitet och näringsliv kunna möta framtidens utmaningar med mer kunskap och fler innovationer som skapar en bättre välfärd, fler företag och fler arbetstillfällen.

Ta vara på vardagsforskningen för att utveckla vården. Genom tillämpad, vårdnära forskning kan bättre behandlingsmetoder ersätta sämre och stärka såväl produktivitet som tillgänglighet. Det stöttar utvecklingen i vården och personalens möjligheter att påverka sin arbetssituation såväl som verksamhetsutveckling. Liberalernas inriktning är att öka graden av forskning som kan komma till nytta för verksamheten.

Stärk forskningen inom tandvården. Regionen bidrar till ett generellt forsknings- och utvecklingsuppdrag för tandvården. Utbildningsvolymen för tandläkare och tandhygienister samt deras verksamhetsförlagda praktik under grundutbildningen är två utvecklingsområden. Målet för forskningen är

att Västra Götaland fortsatt är ledande inom den odontologiska utvecklingen, både nationellt och internationellt. Det förutsätter en förstärkt forskningsmiljö. Folk tandvården ska främja samarbetet i hela regionen mellan allmäntandvård, specialisttandvård och sjukhustandvård.

Forskning för den egna verksamheten. Nya satsningar ska i högre grad riktas för att stötta forskning som är till direkt nytta för den verksamhet som regionen bedriver. Olika centrumbildningar som regionen engagerar sig i ska fungera som kompetens- och kunskapsbank, för att upprätthålla ett kontinuerligt lärande internt i regionens verksamheter.

Stark position nationellt. Sahlgrenska Universitetssjukhuset har ett antal vårdområden med rikssjukvårdsuppdrag. För regionen är det viktigt att Sahlgrenska ges stöd att fullgöra dessa uppdrag och regionens målsättning ska därför fortsatt vara att Sahlgrenska Universitetssjukhuset behåller sin starka position nationellt. Detta är särskilt betydelsefullt för regionen, då sjukhuset är starkt involverat i den kliniska forskning som bedrivs inom Sahlgrenska Akademin.

Forskning för en fossilfri region. Inom transportsektorn pågår forskning om elektrifiering och om framtidens självkörande fordon. Etableringen av den nya batterifabriken samt forskning och utvecklingscentrumet stärker regionens arbete i att ställa om till fossilfritt. Elektrifiering av buss- och båttrafik har stor potential, inte minst ur ett miljö- och klimatperspektiv. Västra Götaland ska vara en fossilfri region 2030 och forskning inom hållbara energisystem ska vara i fokus.

En liberal hälso- och sjukvårdspolitik -Individens perspektiv i hela vården

I en liberal hälso- och sjukvård är det den enskilda människans behov och perspektiv som ska stå i centrum. I alltför liten utsträckning har vården följt med i den utveckling som setts i stora delar av övriga samhället när det gäller att möta individers önskan och krav på service och tillgänglighet. Primärvården måste stärkas så att den kan möta patienternas behov av nära, tillgänglig vård. Vårdcentralerna och deras läkare ska vara nyckelpersoner med helhetsperspektiv på patientens behov av vård. Alla ska ha rätt till en fast husläkare i primärvården. Patienter med många och täta kontakter i specialistsjukvården ska ha rätt till en fast vårdkontakt också där. Det behövs satsningar på det hälsofrämjande uppdraget samt en fortsatt satsning på fler allmänspecialister och distriktssjuksköterskor.

Du ska veta vad din läkare heter. Varje läkare ska ansvara för sina listade patienter och samordna den vård de behöver. Liberalernas husläkarreform, med en fast läkarkontakt, ska värnas och utvecklas för att fortsätta stärka primärvårdsläkarens roll i sjukvårdssystemet och förbättra kontinuiteten för patienterna samt effektivisera sjukvården.

Fungerande närsjukvård i hela regionen.

Den vård som behövs ofta och av många ska finnas nära. Liberalerna vill utveckla närsjukvården till en vård med hög kompetens och god tillgänglighet. Närsjukvård ska bedrivas vid vårdcentralerna, i patientens hem, i särskilda boenden, seniorboenden i samverkan med närsjukhusen. Närsjukvården ska i huvudsak hållas samman av vårdcentralen och ska inkludera förebyggande och hälsofrämjande insatser samt stöd till närstående. Möjligheter till samverkan med andra lokala aktörer, till exempel apotek, optiker och friskvårdsanläggningar, bör tas tillvara.

Vården ska vara personcentrerad. Vården ska i allt högre grad fokusera på de resurser varje person har och vad det innebär att vara människa och i behov av vård. Personcentrerad vård innebär att patienten är aktiv i planering och genomförande av den egna vården och rehabiliteringen. Liberalerna vill att detta arbete får tydliga avtryck i den dagliga verksamheten.

Patienten ska ha rätt att välja. Patientens ställning stärks i en hälso- och sjukvård som präglas av valfrihet. Mångfald leder till kortare väntetider och ökad tillgänglighet för patienten. Vi bejakar en sund konkurrens om patienterna med kvalitet och vårdidéer som bidrar till en bättre vård och större engagemang hos vårdgivarna i hela sjukvården. Regionen ska ge patienter valfrihet och egenmakt genom att patienten får rätt att välja vård hos olika

vårdgivare. Det ska vara en möjlighet att välja vårdgivare i Norge och i andra EU-länder.

Fler vårdval. Vården i regionen behöver fler utförare och mer valfrihet. Därför vill Liberalerna införa vårdval inom bland annat gynekologi, psykiatri och mödrahälsovården.

Patientens rätt i fokus. Alla patienter ska ha tillräckligt med information för att kunna göra kloka val inom sjukvården. Patienters rätt till en andra bedömning ska stärkas, och patienter ska ha rätt att välja vårdgivare och byta vårdgivare, även under pågående behandling.

Frihet att söka vård på annan ort. Regionen ska informera och hjälpa patienter som önskar boka besök hos andra vårdgivare eller i verksamheter i andra regioner, i Norden och inom EU. Denna valfrihet ska gälla såväl öppen- som slutenvård.

Rätt till patientvald vårdkontakt. Alla patienter är olika, med olika krav och behov. För att möta detta måste vården stärka möjligheterna till en vårdkontakt som patienten själv har valt. Det kan vara en läkare, diabetessjuksköterska eller fysioterapeut. Det stärker vården och omsorgen om framför allt äldre patienter, förbättrar relationen mellan patient och vårdgivare och ger bättre behandlingsresultat.

Patienten ska ha god tillgång till information. Regionen ska stärka sitt digitala arbete med eHälsa. Många patienter vill informera sig om sin sjukdom och vara delaktiga i besluten kring sin behandling. Därför måste invånarnas möjlighet att tillgodogöra sig information förbättras. Patienter ska på ett enkelt sätt med bibehållen säkerhet och sekretess, kunna få tillgång till sina egna journaler på nätet.

Skräddarsy olika former av digital och fysisk vård. Den snabba utvecklingen av digitala hälsostöd som hälsoarmband och annan utrustning för insamling av patientgenererade data ger nya möjligheter till vård, uppföljning och förebyggande hälsovård. Teknisk utrustning för egenkontroll, exempelvis för blodtrycksmätning, ska kunna lånas ut enligt samma princip som medicinska hjälpmedel.

Din vårdcentral ska också vara digital. Alla vårdgivare ska ha en bra digital tillgänglighet, där patienten utifrån situation och önskemål själv ska kunna välja att konsultera vården med e-tjänst, telefon, video eller vanligt fysiskt besök. Liberalerna vill att vårdcentralen ska vara tillgänglig, oavsett om besöket är digitalt eller fysiskt.

Patientens vård ska hållas ihop. Fungerande vårdkedjor mellan olika vårdnivåer och huvudmän, en sammanhållen vård, måste prioriteras. Det är fullständigt oacceptabelt att patienter faller mellan stolarna och att vård fördröjs. Vårdprocesserna ska utformas utifrån kunskap om sjukdomsförloppet och en helhetssyn på patientens behov. Regionen ska utveckla en ny ersättningsmodell för hälso- och sjukvårdens utförare med fokus på kvalitet och ett helhetsperspektiv på patienten.

Utveckla vården i hemmet. Det finns stora vinster för patienten med att få sin vård i hemmet. Hemmet är en trygg plats även för svårt sjuka som behöver lugn, avskildhet och stöd från anhöriga. Både barn och vuxna ska kunna få hembesök av läkare, sjuksköterska eller annan vårdpersonal. En fortsatt utvecklad mobil sjukvård ska innefatta akutbedömningar samt slutenvårdsuppgifter och sjukvård på primärvårdsnivå som utförs i hemmet.

Involvera patienten i utvecklingsarbetet. För att uppnå målen kring god vård måste patienternas, men också deras närståendes, ställning och delaktighet i hälso- och sjukvården stärkas. En metod för att nå detta mål är det viktiga arbete som utförs inom ramen för Kompetenscentrum för patient- och närståendebildning.

Förstärkt vård i livets slutskede. Människor i livets slutskede ska få tillgång till en god, trygg och värdig avslutning på sitt liv. En viktig princip är att ingen ska behöva dö i ensamhet. För patienter med komplicerade och akuta symptom krävs en palliativ vård med hög kompetens och tillgänglighet dygnet runt. Besvär ska lindras och behandlas snabbt

oavsett om behovet är av fysisk, psykisk, existentiell eller social natur. Utrymme och tid måste ges för information och samtal såväl med patienten som med närstående. Patienter som efter sjukhusvistelse får vård och omsorg i kommunal hemsjukvård ska snabbt kunna få tillgång till sjukhusets resurser när så behövs. Möjligheter för volontärer att hjälpa till i vård och omsorg behöver stärkas, förutsatt att det organiseras på ett sätt som säkerställer att det blir en positiv upplevelse för patienterna.

Barn ska aldrig tolka åt sina anhöriga. Den som måste ha hjälp av tolk ska erbjudas det, och tolkning ska finansieras av skattemedel. För att värna patienternas integritet ska professionell tolktjänst användas så långt som möjligt, och vården ska ha rätt att vägra anhöriga att tolka. Det behöver finnas god kunskap om synen på kost, motion och hälsa i andra kulturer.

Vårdcentralen ska ha helhetsansvar för din vård. Din fasta läkare ska ha överblick och ansvar för all din vård och samordna vården även när du behöver specialistvård. I förlängningen innebär det att det är din fasta läkarkontakt som remitterar dig vidare. Du ska inte behöva leta dig fram själv. Primärvården måste fortsätta byggas ut.

Stärk vården för årsrika

De senaste åren har präglats av pandemin för oss alla och det har blivit uppenbart att omvårdnaden om äldre och sköra patienter behöver förbättras. Samverkan mellan kommunernas omsorg och sjukvården visade sig ha brister. Sjukvårdens stöd till den kommunala vården ska stärkas.

Sjukvården blir mer påtaglig ju äldre vi blir. Samhället behöver rusta äldre människor och anhöriga för att på ett bättre sätt möta äldres sjukdomar. När vi blir sjuka måste vi få vara det med värdighet. Vården och omsorgen om de äldre behöver stärkas. Varje patient behöver en vårdkontakt som kan ta ett övergripande vårdansvar. Det kan ge både bättre behandlingsresultat och färre återfall.

Rätt till en fast läkarkontakt. Äldre patienter ska ha en fast läkarkontakt vid sin vårdcentral som tar ett helhetsansvar, fungerar som lots genom vården och får ett samordningsansvar för läkemedelsbehandlingen.

Frihet och värdighet hela livet. När vi är årsrika är det ännu viktigare att vi får vara de individer som livet har skapat oss att vara. Liberalernas hälso- och sjukvårdspolitik ser varje individ som den unika person hen är och bekämpar all form av åldersdiskriminering och ålderism. Mammografi och andra hälsoinsatser ska göras tillgängliga även för årsrika.

Vårdplatsen kan vara din egen säng. Sjukhusansluten hemsjukvård behöver utvecklas. Geriatriker och allmänläkare på vårdcentraler ska kunna lägga in patienter på närvårdsavdelningar på närsjukhusen eller i hemmet, i sjukhusansluten hemsjukvård. Detta minskar förvirring för dementa, ger färre fallskador och minskar risken för vårdrelaterade infektioner.

Läkarebemannning som stöd till kommunal omsorg. Allt fler äldre får avancerad sjukvård i hemmet, via kommunernas hemsjukvård. För att detta ska fungera måste läkarebemanningen, i både ordinärt som särskilt boende, fungera bättre än idag.

Samordning mellan sjukvård och kommunal vård och omsorg måste förbättras. De brister i omvårdnaden om äldre, som pandemin pekade ut, får inte upprepas. Vårdcentralernas uppdrag i vårdkedjan för de äldre måste stärkas.

Alla äldre ska erbjudas läkemedelsgenomgång. Detta minskar risken för felmedicinering och så kallad läkemedelsförgiftning. Läkemedelsdokumentationen ska följa patienten genom vården.

Stödet till anhöriga behöver stärkas. Vårdsamordnare eller vårdlotsar ska kunna hjälpa kroniskt sjuka och deras anhöriga med sjukvårdskontakter och stöd vid oro och särskilt stöd ska ges till anhöriga som är barn. Personal som arbetar med barn ska ha särskild utbildning i detta. Ett regionalt anhörigstöd med kontaktmöjligheter dygnet runt bör inrättas för att avlasta anhörigvårdare.

Förbättra tillgängligheten till rehabilitering för äldre. Fler arbetsterapeuter och fysioterapeuter på vårdcentralerna underlättar ett rörligt liv, motverkar fallskador, infektioner och annan sjuklighet. Alla patienter som lämnar en vårdepisod vid sjukhus ska ha en vård- och rehabiliteringsplan.

Direktinskrivning för äldre och multisjuka ska möjliggöras. Kroniskt sjuka med etablerad vårdkontakt och stort behov av stöd ska omfattas av en ”mjuk ut- och inskrivning” och ska kunna tas in direkt på vårdavdelning utan att passera akutsjukvården.

Inrätta särskilda team för mångbesökare. Teamen ska särskilt ta sig an patienter med täta besök på sjukhusens akutmottagningar. De ska erbjuda stöd, vårdkoordinering och coaching och bestå av personer med bred kompetens kring till exempel sjukvård, socialtjänst och läkemedel.

Måltiden en del av en god vård. Inom sjukvården behöver kunskapen om nutrition, mat och måltider utvecklas. Regionen ska också utveckla sin dietistverksamhet för att skapa tillgång till dietist i alla kommuner.

Inrätta Centrum för äldres hälsa. Samordning av äldres vård brister ofta och gränser mellan vårdgivare och vårdnivåer skapar hinder för ett gott omhändertagande. För att överbrygga dessa hinder

bör Centrum för äldres hälsa inrättas vid regionens närsjukhus. Somatisk och geriatrisk vård ska där samordnas och integreras med den psykiatriska vården. Nära samverkan ska ske med andra vårdgivare, till exempel tandvård och kommunernas omsorg. För att utveckla vården om äldre, sprida kunskap och säkra en vård anpassad till den äldre patienten på varje vårdnivå ska ett kunskapscentrum för äldres hälsa etableras i regionen.

Stärk barns och ungas hälsa

Liberal politik handlar om att ge alla barn och unga möjligheter att förverkliga sina drömmar. Alla barn förtjänar en bra start i livet med kärlek, trygghet och omsorg. Barn- och ungdomsåren lägger grunden för hälsan under resten av livet. Det finns ett mycket starkt samband mellan hur väl ett barn lyckas i skolan och barnets hälsa som vuxen och möjlighet till ett gott liv. Skolan, skolhälsovården, den medicinska och psykiatriska vården har ett gemensamt ansvar för att skapa förutsättningar för att vartenda barn ska lyckas i livet.

För hälso- och sjukvården är det angeläget att se individens hela situation och arbeta för att stödja föräldrar och det sociala nätverk som omger barn. Varje människa som mår psykiskt dåligt hindras från att leva som den vill. Att unga människor upplever sig må dåligt beror till stor del på psykisk ohälsa. Tidiga insatser behövs för att hjälpa barn och unga. Även barn och unga ska ha en fast läkarkontakt

Krafttag mot ungas psykiska ohälsa.

Skolhälsovården, vårdcentraler och ungdomsmottagningar ska få större möjlighet att hjälpa unga med psykisk ohälsa. Den som behöver ännu mer stöd ska inte behöva vänta. Köerna till den specialiserade barn- och ungdomspsykiatrien måste kortas, ingen ska behöva vänta mer än 30 dagar. Genom förstärkt kapacitet på vårdcentralerna, ett starkare elevhälsoarbete och fler öppna mötesplatser för unga tar vi krafttag mot ungas ohälsa.

Fler vårdcentraler ska ha psykiatrisk kompetens för unga. Barn och unga med psykisk ohälsa måste få snabb hjälp i den nära vården. Satsningen på specialiserade UPH-enheter (Ungas psykiska hälsa) ska fortsätta och utvecklas.

En väg in. Satsningen på samordning av Barn och ungdomspsykiatri mellan specialistvård och vårdcentralerna, s.k. "En väg in", ska försätta och utvecklas.

BUP ska gälla alla som går i gymnasiet. Att unga som befinner sig i barn- och ungdomspsykiatri behöver avbryta sin behandling och på nytt söka vård hos vuxenpsykiatri när de fyller 18 utgör en stor påfrestning för en ofta redan jobbig tillvaro. Övergången mellan barn- och vuxenpsykiatri ska vara sömlös så att den unge inte märker av övergången.

Stärk ungdomsmottagningarna.

Ungdomsmottagningar spelar en viktig roll för att fånga upp unga med psykisk ohälsa. Samordningen mellan medicinsk, psykosocial samt barn- och ungdomspsykiatrisk kompetens måste förbättras så att ungdomsmottagningen kan bli den instans som ungdomar vänder sig till.

Ökad tillgänglighet till neuropsykiatriska utredningar. Elever i behov av särskilt stöd får sina insatser alldeles för sent. En av orsakerna till det sena stödet är att många skolor kräver att sjukvården ställer en diagnos för att barn ska berättigas till stödet. Regionens insatser för att öka tillgängligheten och korta väntetiderna till neuropsykiatriska utredningar måste stärkas

Möjliggör eget ansvar för den sexuella hälsan. Alla unga i regionen ska få goda förutsättningar för en bra sexuell och reproduktiv hälsa. Utgångspunkten i arbetet ska vara alla människors lika värde och rättigheter oavsett kön, ålder, klasstillhörighet, etnisk eller kulturell bakgrund, sexuell läggning eller hälsostatus.

Tydligt barnrättsperspektiv. Barn och unga ska ges inflytande över sin vård och få möjligheter till delaktighet. För vårdens medarbetare ställer detta krav på att vara lyhörda, att alltid se till barnets bästa och att ta reda på vad barnet vill. Det gäller särskilt barn och unga som lever under tryck från en hederskultur.

Drogfri uppväxt. Alla barn och unga ska ges förutsättningar för en drogfri uppväxt. Det förebyggande arbetet för barn och unga ska alltid ligga i fokus. För ungdomar som utvecklat ett missbruk behövs snabb behandling och stöd. Behandling utanför hemmet ska finnas tillgängligt och föregås av snabba utredningar.

Goda hälsovanor bland unga. Allt fler barn och unga lider av fetma, med ohälsa och försämrad livskvalitet som resultat. Detta är en konsekvens av dåliga matvanor, men framför allt av en stillasittande livsstil. Regionens ska erbjuda hälsocoacher,

fokuserade på barns rörelse. Dietister ska öka ungdomarnas kunskap om kost genom aktiva insatser i skolor, inom mödrahälsovården och på familjecentraler.

Samordnad vård för hela barnet. Liberalerna vill ta ett samlat grepp kring frågor som rör barns utveckling vid närsjukhusen. Vid närsjukhusen ska det bedrivas öppen barnmedicinsk vård och öppen barnpsykiatri integrerat.

Skapa ett kunskapscentrum för ungas hälsa. Vården av barn och unga är en central del av hälso- och sjukvården. Ett samlat grepp kring vård och behandling av unga behövs och därför ska ett kunskapscentrum skapas för vård av barn och unga. Centrumet ska, i samverkan med regionens verksamheter, utveckla vården så att unga patienter erbjuds en vård vid varje tillfälle och på varje vårdnivå som är anpassad till målgruppens unika behov. Centrumet ska bevaka aktuell forskning och genom ett aktivt utåtriktat arbete skapa ett lyft i kunskapsnivån i regionen.

En jämställd vård: Stärk förlossnings- och kvinnosjukvården

Det får inte förekomma medicinskt omotiverade skillnader i vården mellan kvinnor och män. Sjukvården bygger i stor uträkning på en manlig norm där mediciner och behandlingar är anpassade till män. Detta leder till att kvinnor erbjuds en kvalitativt sämre vård än män. Många kvinnor har utstått onödigt lidande därför att genusfrågan inte har tagits på allvar. Men kvinnor ska inte behöva vänta längre, ordineras billigare mediciner eller bemötas på ett sämre sätt än män. För detta ändamål krävs ett tydligt kvinnoperspektiv inom hälso- och sjukvården. Lika viktigt är det att säkerställa finansieringen till kvinnosjukvården.

Hälso- och sjukvården ska vara jämställd.

För att uppnå en vård som ges på jämlika villkor måste jämställdhetsperspektivet finnas med i och genomsyra all hälso- och sjukvård. Statistik ska analyseras ur ett genusperspektiv och medel ska tillskjutas till kunskapsluckor. Öppet redovisade regiongemensamma prioriteringar ska säkerställa att vården ges efter behov.

Medicinsk säkerhet även för kvinnor.

Utvecklingen av nya mediciner och nya medicinska metoder och tekniker ska prövas på både kvinnor och män.

Sammanhållen vårdkedja. Stärka en sammanhållen vårdkedja för kvinnosjukvården och mödra- och förlossningsvården.

Alla kvinnor som drabbas av förlossningskomplikationer ska erbjudas hjälp. Rutiner för att undersöka och följa upp skador och komplikationer som kan uppstå efter förlossningar måste säkerställas. Kvinnor med förlossningsbristningar upplever att det är genant att prata om intima problem. Det är något vården måste motverka.

Stärk vården för kvinnor som drabbas av förlossningsdepression eller förlossningspsykos. Vården av kvinnor som drabbas av depression eller psykos efter förlossning brister i dag. Det behövs ökad specialistkunskap inom vården och om behandlingsåtgärder, därför vill vi stärka psykologenheter för mödra- och barnhälsovården, för att säkerställa moderns och barnets behov. Mer måste även göras för att förhindra psykisk ohälsa efter förlossning.

Vårdval gynekologi. Det är allt för svårt att få tid för gynekologisk undersökning. Ett nytt vårdval för öppenvårdsgynekologi måste införas.

Kontinuitet och inflytande för kvinnan. Det behövs fler metoder och driftsformer som ger ökad kontinuitet och inflytande för kvinnan över sin vård.

Stärk klimakterievården. Kunskapen om klimakteriebesvär och de svåra komplikationer de kan leda till för många kvinnor måste stärkas. Det gäller både inom vården och gentemot kvinnor själva. Det krävs insatser för att öka kunskaperna i primärvården så att kvinnor kan mötas med rätt information och råd direkt i den nära vården.

Arbetsmiljön inom förlossningsvården måste förbättras. I ett normalläge ska personalen på förlossningen kunna ta rast, gå hem i tid, ta ut sin kompenstationstid i ledighet samt att få sin planerade semester.

Tydliga bemanningsmål. En barnmorska ska inte ansvara för mer än en födande kvinna i aktiv fas. För att detta ska kunna förverkligas måste åtgärder genomföras för att stärka möjligheten till att behålla, utveckla och attrahera personal.

Förbättra förutsättningarna för utbildning och kompetensutveckling inom förlossningsvården. Säkerställa att det finns tillräckligt med utbildningsplatser för barnmorskor. Utveckla karriärutvecklingsmodeller. Förstärk introduktionsprogram för nyblivna barnmorskor i 24/7 verksamheten och utöka möjligheten till betald utbildning för barnmorskor på jämlika villkor i Västra Götalandsregionen. Utöka även möjligheterna till rotationstjänstgöring inom samtliga verksamheter, även mellan öppenvård/slutenvård.

En jämlik vård med jämlika villkor

Jämlikhet är en av liberalismens grundpelare och innebär att alla ska ha möjligheter att delta i samhällslivet och forma sitt eget liv. Socialliberalismens fokus är att ge bättre möjligheter för den som har ett sämre utgångsläge. Patienter ska behandlas olika i vården eftersom alla människor är olika, men vården måste vara likvärdig, där diagnoser och behandlingar sker på jämlika villkor. Idag finns en rad faktorer, som inte har med vårdbehov att göra, såsom patientens kön, ålder, sociala tillhörighet, sexuella läggning eller etnicitet, som leder till olika tillgång till vård. Medicinskt omotiverade skillnader i vården, mellan olika individer och grupper ska inte förekomma. I Västra Götalandsregionen ska en jämlik vård ges.

Vardagen blir enklare om vissa av läkarbesöken kan genomföras hemifrån via videolänk eller om provsvar kan mottas via e-hälsotjänster. Att logga in och ta del av sin journal på nätet kan bli en stor trygghet för många äldre och deras anhöriga.

Ökade resurser för arbetet med jämlik vård.

Regionen ska löpande identifiera skillnader och stödja verksamheter att komma bort ifrån den ojämlikhet som råder inom hälso- och sjukvården. Fortbildning behövs för alla som arbetar inom sjukvården kring skillnader i vård mellan olika grupper. Liberalerna vill kraftigt öka resurserna för arbetet med jämlik vård.

Bristande funktionsförmåga är ett hinder för jämlika villkor.

Människor med kroniska sjukdomar eller livslånga funktionsnedsättningar möter problem i kontakten med hälso- och sjukvården. Hinder som försvårar för vissa att besöka regionens lokaler ska undanröjas, och alla anställda ska genomgå en bemötandebildning.

Digital teknik ska användas för att inkludera, inte exkludera. Specialistkompetens kan med teknikens hjälp tillgängliggöras oberoende av var patienten finns. Digitala patientbesök och informationsdelning möjliggör effektiv vård i hemmet. Regionens e-hälsotjänster ska vara användarvänliga för alla oavsett teknikvana eller funktionsförmåga.

Hjälpmedel viktiga verktyg i vardagen.

Människor med olika former av funktionsnedsättningar är i stort behov av hjälpmedel för att kunna leva ett liv på likvärdiga villkor med andra. Nya och mer moderna hjälpmedel behöver snabbare tas i bruk för att stödja människor i sina liv, samtidigt som det är viktigt med kostnadseffektivitet och att utskrivna hjälpmedel också används av den enskilde i vardagen.

Stärkt vård för personer med sällsynta diagnoser.

Personer som har sällsynta sjukdomar har svårt att få vård på lika villkor. De är ofta i stort behov av olika former av vård och det dröjer ofta innan diagnos kan ställas. Liberalerna vill inrätta

ett centrum för sällsynta diagnoser. Genom centret kan samarbetet nationellt och internationellt stärkas för att kunna erbjuda denna grupp patienter bästa möjliga vård. Det behövs också ett stärkt samarbete för att möjliggöra tillgång till mediciner för gruppen. Till exempel bör frågan om gemensam finansiering på nationell nivå av dessa ofta väldigt dyra mediciner aktualiseras av regionen.

Inför ett så kallat "sällsynt godkännande" för lovande mediciner.

För en del allvarliga och mycket sällsynta tillstånd finns ingen fungerande behandling. Samtidigt är de svårt sjuka patienterna så få att det tar oerhört lång tid att samla data om möjliga behandlingar. Det behövs ett mellanläge mellan klinisk prövning och godkänt läkemedel, ett sällsynt godkännande, där säker och lovande behandling får ordinerats under strikt övervakning och noggrann insamling av hälsodata. Om läkemedlet visar sig ineffektivt ska ett sällsynt godkännande återtas.

Papperslösa har rätt till vård. De som lever utan uppehållstillstånd har enligt lag rätt till akutsjukvård. Lagstiftningens intentioner ska värnas i regionen. Barn som lever gömda eller papperslösa har rätt till samma vård som andra barn i Sverige. De regler som reglerar rätten till vård ska gälla lika för hela landet. Politikens uppdrag är inte att göra gränsdragningar för vilken vård som ska ges i den enskilda situationen, utan detta måste göras självständigt av sjukvårdens professioner.

Tillåt sjukresa från jobbadressen. Den som har färdtjänst på grund av funktionshinder men också arbetar ska kunna beställa resa från sin arbetsplats till sin vårdcentral. Det ska därför vara möjligt att anmäla in både sin hemadress och sin arbetsplatsadress i sjukresesystemet.

Liberalerna

Flytt av vård ska ta hänsyn till ökade

reskostnader till vården. Kostnader för sjukresor ska tas med i beräkningen när vården omorganiseras. Detta är en viktig del av patientperspektivet och behöver tydliggöras i planeringen när exempelvis ett sjukhus vill stänga en utbudspunkt. Men det är däremot inte rimligt att det, som det är idag, är den enskilde läkaren eller sjuksköterskan som ska ta ställning till om patienten får lov att beställa en anropsstyrd sjukresetaxi. Det skadar förtroenderelationen mellan patient och vårdgivare mer än det gör nytta.

Vård som du förstår. Hälsa- och sjukvården bör verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli och samiska där det behövs i vården, så att nationella minoriteters lagstadgade rättigheter kan tillgodoses. Lika viktigt är att stärka dialogen och samråd med patienter och brukare.

Frihet att vara den du är

Den liberala visionen är ett samhälle där alla har frihet att forma sitt eget liv, så länge man inte begränsar någon annans frihet. Alla ska kunna vara den de är fullt ut, utan att styras av andra. Det är den enskilda människan som kan avgöra vad som är ett bra liv. Därför är det självklart för liberaler att arbeta för att förändra samhället så människor kan förverkliga sina liv. Liberaler har gått i spetsen för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter, sedan homosexualitet avkriminaliserades i Sverige 1944.

I hela samhället måste ett bejakande av och en respekt för mångfald finnas, så att alla sätt att leva och verka finner sin plats utan diskriminering eller utanförskap. Varje individ ska ha rätt att själv definiera, eller att inte definiera, sin könsidentitet, samt att alla personer ska ha rätt att bestämma sitt juridiska kön. Det måste också stå var och en fritt att uttrycka sitt kön och sin könsidentitet efter eget val.

Mer HBTQ-kompetens i sjukvården. Alla ska ha lika rättigheter oavsett kön, könsidentitet eller sexuell läggning. Alla ska ha rätt att bli bemötta på jämlika villkor inom hälso- och sjukvården, men allt för ofta händer det att bristande kunskap gör att HBTQ-personer blir osynliggjorda eller får sämre bemötande. Det är inte acceptabelt och därför måste fler verksamheter HBTQ diplomerats.

Särskilt fokus på HBTQ-personers hälsa.

HBTQ-personer har, som grupp, en högre förekomst av psykisk ohälsa än hos befolkningen i allmänhet. Det handlar om riskbruk, beroende, ångestsjukdomar och depressioner. För homo- och bisexuellas och transpersoners välbefinnande i sjukvården krävs en ökad kompetens i regionen om de särskilda frågor som rör denna grupp.

Sexuell hälsa är bra. Den sexuella och den reproduktiva hälsan är viktiga delar av den allmänna hälsan. Därför behöver hälso- och sjukvården prata mer om sexualitet och göra det till en självklar del av sitt arbete. Särskilt kvinnors och transpersoners sexualitet är generellt osynliggjord och behöver mer uppmärksamhet för att deras sexuella hälsa ska öka. Kunskapscentrum för sexuell hälsa har en viktig uppgift i detta arbete.

Stärk och utveckla transvården.

Lundströmmottagningens expertkunskaper är en viktig del för gott bemötande och en trygg och säker vård för personer med könsdysfori. Kompetensen om transpersoner måste öka i hälso- och sjukvården generellt. Detta är särskilt viktigt inom primärvården.

Det är viktigt att förebygga HIV. Inför möjlighet att få PrEP och PEP även på vårdcentralen och ungdomsmottagningar. Användning av bromsmedicin ska användas i förbyggande syfte.

En trygg och tillgänglig akutsjukvård

En liberal hälso- och sjukvårdspolitik strävar efter att skapa trygghet. Människor ska känna trygghet i att de vid behov av akut vård ska få detta snabbt och med ett kompetent och bra bemötande. Idag finns stora brister i regionens omhändertagande i de akuta verksamheterna. Detta märks genom långa väntetider på sjukhusens akutmottagningar, och genom att ambulansen i alltför låg grad kommer fram i tid.

Alla ska känna sig trygga i regionen att när man behöver ambulanssjukvården så ska den också finnas där, oavsett var man råkar bo. Vid olyckor eller akuta sjukdomstillstånd är ett snabbt och kompetent omhändertagande av yttersta vikt. Mycket av den akuta sjukvården påbörjas redan i ambulansen och den prehospitla vården behöver fortsätta utvecklas. Sjukvårdsgivningen behöver stärkas och förbättras, det gäller särskilt digitala vårdkontakter.

Stärkt ambulanssjukvård. Rätt bemanning och kompetens säkerställer att avancerad vård kan ges på plats och i transport till sjukhus. Därför behövs en sammanhållen ambulansorganisation och bemanningen på den regionala funktionen för prioritering av ambulanserna behöver förstärkas. För att klara insattiderna kan det behövas fler ambulanser i delar av regionen, liksom andra typer av prehospitla insatser såsom bedömningsbilar och samverkan med kommunal sjukvård.

Stärk samverkan med räddningstjänsten. För att öka möjligheten till snabba akuta insatser, exempelvis vid trafikolyckor, är samverkan med räddningstjänsten och IVPA (I Väntan På Ambulans) av stor vikt.

Akutmottagningarna måste avlastas. En väl utbyggd primärvård, med vårdcentraler med hög tillgänglighet och kvalitet, är en viktig faktor för att minska inflödet till sjukhusens akutmottagningar. Det ska också finnas möjligheter för personalen på akutmottagningen att boka besök för patienter på vårdcentralen.

Stärkt kompetens på akuten. Kompetensen för en första medicinsk bedömning och första läkarkontakt behöver förstärkas på regionen akutsjukhus. Enhetliga rutiner för information, bemötande och omvårdnad behövs. Fler särskilda akutteam med akutläkare med specialistkompetens behöver inrättas.

Låt erfarna sjuksköterskor och fysioterapeuter remittera till röntgen. Försöken på flera akutmottagningar med en första bedömning av en erfaren sjuksköterska eller fysioterapeut har varit framgångsrika och bör implementeras brett i regionen. Dessa bör också få

utökade befogenheter, till exempel rätt att remittera patienter till röntgen.

Förbättra sjukvårdsrådgivningen. Sjukvårdsrådgivningen mer känd som 1177, ska vara första ingången till vården. För att avlasta akutmottagningarna måste väntetiderna till sjukvårdsrådgivningen minska och tillgängligheten öka. Sjukvårdsrådgivningen ska kunna ge klara besked om aktuella väntetider och ge alternativ till besök vid sjukhusens akutmottagningar. Vidare ska sjukvårdsrådgivningen kunna boka tider vid vårdcentral.

Fler IVA-platser behövs. Pandemin har tydligt visat att behovet av fler tillgängliga vårdplatser inom intensivvården behövs. Antalet platser i regionen ska byggas ut.

Fler tillgängliga vårdplatser. En avgörande faktor för att minska väntetiderna på sjukhusens akutmottagningar är att förbättra tillgången på vårdplatser. Vårdplatser kan också frigöras genom bättre samverkan med kommunerna och genom förbättrade rutiner på vårdavdelningarna kring in- och utskrivning. Patienthotell vid akutsjukhusen kan bidra till förbättrad trygghet för patienter och anhöriga.

En god tandhälsa hela livet

Att ha en god tandhälsa är avgörande för en individs livskvalitet och för dennes välbefinnande. Tandhälsan har med åren blivit allt bättre i regionen. Det har möjliggjorts framför allt genom ett aktivt förebyggande arbete och därigenom en ökad kunskap hos invånarna om vikten av att sköta sina tänder. Trots framsteg finns betydande socioekonomiska skillnader i Västra Götaland, där individer med behov av tandvård väljer bort vården av ekonomiska skäl. Det finns också stora grupper där kunskapen att ta hand om sina tänder är bristfällig, vilket inte minst drabbar barnen.

Fokusera på de största behoven. Det är angeläget att fortsätta utveckla tandvården för att säkerställa att alla ges möjligheter till god tandhälsa. Fokus ska läggas på de grupper som har sämst tandhälsa. Satsningar på de allra yngsta barnen och på de svagaste äldre, men också inom geografiska områden med sämre socioekonomiska förutsättningar, ska prioriteras. Avgifter inom tandvården, till exempel för frisktandvård, bör ses över för att skapa en tandvård som bättre når dessa grupper.

Bibehåll kontinuiteten för äldre. Frisk mun och friska tänder gör det lättare att äta, och rapporter tyder dessutom på att inflammation i tänder och mun är direkt kopplade till hjärt- och kärlsjukdom och för tidig död. Därför måste stora insatser göras för äldres tandhälsa. Ett problem är att färre har regelbunden kontakt med tandvården med stigande ålder. Regionen måste därför arbeta mer aktivt för att äldre ska fortsätta inom tandvården.

Ökat fokus på munhälsan i övriga vården. Tandhälsan måste ges ett ökat fokus när de äldre kommer i kontakt med någon annan av regionens vårdgivare och äldretandvården måste få en tydligare roll i det hälsofrämjande arbetet. På sikt bör de äldre med störst behov ges möjlighet till fri tandvård.

Tandvårdsrum på särskilda boenden. Samtliga särskilda boenden i regionen ska ha tillgång till ett tandvårdsrum för att möjliggöra regelbundna munhälsobedömningar. Regionen och kommunerna ska ta initiativ för att tillsammans med kommunerna finansiera tandhygienister med lokala uppdrag.

Tidigare preventiva insatser. Genom tidig prevention kan många problem högre upp i åldrarna undvikas. Tandvårdens preventiva arbete ska inledas i tidigare ålder och barnets kontakt med tandvården ska ske redan när barnen är två år och inte som idag vid tre års ålder. Alla barn ska ha regelbunden kontakt med tandvården med så korta intervall att ett

framgångsrikt preventivt arbete uppnås.

Valfrihet inom specialistbarntandvården. Liberalerna vill att valfrihet ska råda inom den specialiserade barntandvården.

Utökad specialisttandvård. För patienter med avancerade eller särskilda vårdbehov ska regionen erbjuda en väl utbyggd specialisttandvård. Specialisttandvården ska vara ett komplement till allmäntandvården, t.ex. inom käkkirurgi, tandreglering eller röntgen. Det finns ett behov av fler utbudspunkter, särskilt inom tandregleringsverksamheten.

Vårdval för specialisttandvård. För att möjliggöra fler utbudspunkter vill Liberalerna öppna upp för alternativa utförare som ett komplement till regionens egen verksamhet och införa ett valfrihetssystem inom regionens specialisttandvård.

Förstärk frisktandvården. Frisktandvården fångar upp unga vuxna som annars i stor utsträckning släpper kontakten med tandvården. Avgifter till frisktandvården ska utformas för att bättre nå grupper med generellt sämre tandhälsa, till exempel äldre patienter.

Lyft den psykiska hälsan

Psykisk ohälsa är ett växande problem både hos unga och äldre. Målet är att Västra Götalandsregionen ska ha landets bästa vård för dem som drabbats av psykisk sjukdom eller psykisk ohälsa. För att nå detta mål krävs ett utvecklat samarbete mellan olika vårdnivåer med den enskildes behov i centrum. Akuta insatser ska kombineras med förebyggande arbete och tidiga insatser.

Stärk de tidiga insatserna. Bättre förebyggande arbete och tidiga insatser är viktigt för att förhindra psykisk ohälsa. Metoder för att bättre kunna identifiera orsaker till den psykiska ohälsan och att identifiera högriskgrupper måste utvecklas. Särskild kompetens ska riktas mot arbetet att möta personer i riskzonen för självsador.

Inför vårdval inom psykoterapi. Antalet platser för akuta insatser inom den öppna vården ska utökas. Liberalerna vill se en ökad stimulans och nytänkande inom psykiatrin. För att få in fler aktörer inom den öppna psykiatrin och därmed öka valfriheten och mångfalden för patienterna, vill Liberalerna införa ett vårdval inom psykoterapi.

Fler vårdformer och ökad kontinuitet inom psykiatrin. Mellanvårdsplatser kan vara en del av lösningen för att skapa en mer sömlös psykiatrisk vård och minska steget mellan slut- och öppenvård inom psykiatrin. Det finns mellanvårdsavdelningar inom Västra Götalandsregionen, men uppföljning, tillgänglighet och kontinuitet måste förbättras. Därför vill Liberalerna införa fast läkarkontakt för denna patientgrupp.

Vårdprogram och förebyggande insatser. Mellanvårdsformer för psykiskt funktionsnedsatta ska etableras. Vårdprogram för självmordsförebyggande åtgärder är ett angeläget område, liksom förbättrat stöd till gravida missbrukare och vidareutvecklingen av primärvårdspsykiatrin.

Självvald inläggning. Individperspektivet behöver stärkas inom psykiatrin. Självvald inläggning, där patienten själv bestämmer över sina in- och utskrivningar, ska erbjudas i hela regionen. Målet är att minska behovet av tvångsåtgärder, då dessa i många fall beror på att patienterna är för sjuka när de kommer till sjukhuset. Självvald inläggning kan aldrig ersätta en annan behandling, men kan bli ett viktigt verktyg för att skapa rutiner, bryta en nedåtgående spiral eller hindra att patientens problem förvärras.

Psykiatrikompetens på vårdcentralerna.

Var tredje patient som besöker en vårdcentral i regionen gör det på grund av psykiska besvär. Dessa måste mötas av personal med kompetens att ta emot denna patientgrupp. Därför måste satsningen på mer resurser till psykosocial kompetens inom primärvården fortsätta och antalet psykologer måste bli fler samt kompletteras med satsningar på andra yrkesgrupper som kan bidra till att stärka hälsan för patienten, exempelvis psykologer, psykiatrisjuksköterskor och fysioterapeuter.

Utveckla den psykiatriska vården. Det behövs fler som vill arbeta inom den psykiatriska vården och fler behöver stanna kvar inom yrket. Därutöver behövs satsningar på kompetens- och kvalitetsutveckling

Pilotregion för brukarrum. Dödligheten bland narkotikamissbrukare är mycket hög. En viktig åtgärd för att minska dödsfallen och återupprätta brukarens förtroende för vården och myndigheter är att erbjuda skyddade miljöer där dessa lagligt kan injicera droger under det vakande ögat av utbildad vårdpersonal.

Försöksverksamhet/Inrätta mottagningar för riskbrukare. Forskning visar att nio av tio personer hellre söker vårdens än socialtjänstens insatser. Olika former av missbruk ska ses som en sjukdom bör därför behandlas av hälso- och sjukvården. Vårdcentralernas kompetens måste stärkas så att de ska kunna bli den första och kanske enda vårdkontakt som personer med missbruksproblem behöver ha kontakt med. Särskilda mottagningar för riskbrukare, med syfte att möta personer som behöver få hjälp med att ta kontroll över sitt alkoholdrickande, ska värnas.

Psykiatriambulanser i hela regionen. I Göteborg finns sedan ett par år en Prehospital Psykiatrisk Resurs (PPR), ibland kallade psykiatriambulanser. Verksamheten bör finnas i hela regionen. Dessa akutbilar åker ut på larm om självmordsförsök, psykoser och kriser. Att använda en akutbil, i stället för en polisinsats, jämställer

psykiatrisk akutsjukvård med somatisk akutsjukvård och kan därmed bidra till att avstigmatisera psykiska sjukdomar.

Nollvision för suicid. Den psykiska hälsan och ohälsan skiljer sig åt mellan grupper, kön och åldrar. Ibland leder psykisk ohälsa till att människor till slut upplever att den enda lösningen är att ta sitt liv. Detta föregås oftast av en längre process vilket gör det möjligt för flera aktörer att längs vägen upptäcka och förhindra att processen fullföljs. Suicid är en stor folkhälsoutmaning och regionens suicidpreventiva arbete behöver förstärkas för att uppnå en nollvision.

Patientsäkerhet och läkemedelssäkerhet

En vårdskada uppstår när en patient drabbas av lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården.

Bristande patientsäkerhet orsakar höga kostnader för samhället, men framför allt ett stort personligt lidande. Liberal hälso- och sjukvårdspolitik innebär ett stärkt fokus mot undvikbara vårdskador. Genom ett aktivt och långsiktigt patientsäkerhetsarbete kan mycket onödigt lidande som orsakas av vården undvikas.

Stärk det förebyggande

patientsäkerhetsarbetet. Målsättningen för patientsäkerhetsarbetet och allt kvalitetsarbete måste vara att Västra Götalandsregionen ska ha Sveriges säkraste hälso- och sjukvård. För att nå dit måste en nollvision mot undvikbara patientskador och vårdrelaterade infektioner införas. Alla vårdskador eller händelser som kan leda till vårdskada ska rapporteras. Alla delar av verksamheten måste arbeta systematiskt och långsiktigt med mål, åtgärder och uppföljning. Antalet vårdskador måste minska. Ingen ska behöva avlida eller invalidiseras på grund av undvikbara misstag i vården, vårdrelaterade skador eller infektioner.

Koncentration för högre kvalitet. Den vård som regionens invånare behöver ofta ska finnas nära. På samma sätt måste vi vara beredda på att åka längre till den vård vi behöver mer sällan. För att säkra kvalitet, patientsäkerhet och ökad effektivitet behöver den specialiserade vården koncentreras till färre platser. Detta då det finns ett mycket starkt samband mellan förbättrad kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården och ökade patientvolym per vårdenheter och per behandlare.

Minska överbeläggningarna på regionens sjukhus. En överbeläggning uppstår när en inskriven patient vårdas på en plats som inte uppfyller kraven på fysisk utformning och bemanning. Detta skapar en ökad risk för vårdskador. För att minska överbeläggningarna måste fler vårdplatser skapas, fler mellanvårdsformer tillkomma och att samverkan mellan region och kommun förbättras.

Patientsäkerhetsarbete inom psykiatri.

Historiskt har fokus för patientsäkerhetsarbetet riktats mot den somatiska vården, men problem med bristande patientsäkerhet finns också inom den psykiatriska vården. Många av de som begår suicid har haft kontakt med hälso- och sjukvården under sin sista månad i livet. Socialstyrelsen anser att många av självmorden hade kunnat undvikas med ett förbättrat

förebyggande arbete. Regionen ska bli ett nationellt föredöme genom ett aktivt patientsäkerhetsarbete inom psykiatri.

Säkrare läkemedelsanvändning.

En bättre läkemedelsanvändning är en av de viktigaste patientsäkerhetsfrågorna. Felaktig läkemedelsanvändning beräknas kosta lika mycket som hela läkemedelskostnaden, i form av sjukhusvistelser, långsammare tillfrisknande eller lägre livskvalitet. Regionen ska kontinuerligt utvärdera patienters behov av de läkemedel de tar och i vilken dos, genom läkemedelsgenomgångar.

Ingen ska falla mellan stolarna. Patienter som bollas fram och tillbaka eller remisser som inte hanteras korrekt leder till lidande, försenade diagnoser och eventuellt ett förvärrat sjukdomsförlopp. Därför behövs ett personcentrerat arbetssätt och vård som tar tillvara patientens egna kunskaper och erfarenheter.

Eget rum – även på sjukhus. I regionen ska alla patienter som får vård på sjukhus ha eget rum. Sjukhusen kan på detta sätt använda patientrummen på ett bättre sätt och riskerna för vårdrelaterade infektioner sprids minskar. Det går inte i längden att försvara att svårt sjuka patienter ska behöva dela sal med främmande människor, kanske av motsatt kön, och med små möjligheter till avskildhet. Därför ska regeln vid ny- och ombyggnad vara enbäddsrum.

Mer forskning om patientsäkerhet.

Liberalerna vill se en ökning av anslagen till forskning inom patientsäkerhetsområdet och till verksamheternas utvecklingsarbete för att minimera riskerna för misstag och fel i vården. Liberalerna vill att regionen verkar för att en professur inom patientsäkerhet etableras vid Göteborgs universitet.

Förebyggande först! Växla upp folkhälsoarbetet

Folkhälsoarbetet skapar möjligheter för trygga och goda uppväxtvillkor, livslångt lärande, ökat arbetsdeltagande, åldrande med livskvalitet samt goda levnadsvanor. Alla människor kan påverka sin hälsa genom egna val. I en liberal hälso- och sjukvårdspolitik har vården som uppgift är att stödja och skapa goda förutsättningar för dessa val, inte styra människors sätt att leva. Till sjukvårdens uppdrag hör att erbjuda vård och kunskap som kan förebygga sjukdom och vara livsstilsmotiverande. Att skapa förutsättningar för en god hälsa hos befolkningen är därför en viktig liberal uppgift.

Ta fram en strategi för regionens

folkhälsoarbete. Den som inte har sin fulla hälsa har sin frihet begränsad. För att fullt ut främja hälsa behövs en helhetssyn där sjukvård och förebyggande folkhälsoarbete hänger samman. Därför vill Liberalerna ta fram en regional sammanhållen strategi för hälsa. Den ska ha ett brett samhällsperspektiv och inkludera frågor kring jämlikhet, delaktighet, språkkunskaper och jämställdhet. Särskilt fokus ska sättas på dem som oftare drabbas av ohälsa och för tidig död.

God hälsa är en frihetsfråga. God hälsa leder till frihet och livskvalitet för individen. När hälsan sviktar begränsas livet. Hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande insatser stärker människors hälsa, minskar deras behov av sjukvårdande insatser och ökar den ekonomiska självständigheten när beroendet av sjukförsäkring minskar. Det frigör också resurser i välfärden och ger förutsättningar för en ekonomiskt hållbar utveckling.

Skapa förutsättningar för goda levnadsväl.

Liberalernas vision är att alla människor ska kunna påverka sin hälsa genom egna välgrundade val. Till sjukvårdens uppdrag hör att erbjuda vård och kunskap som kan förebygga sjukdom och motivera till positiva livsstilsförändringar. Större vikt behöver läggas på förebyggande och hälsöfrämjande insatser, liksom att vården ständigt ska sträva efter att förbättra sin kvalitet och uppmuntra människors egna hälsoinsatser som egenvård och användandet av moderna, kvalitetsssäkrade hälsojänster som eHälsa.

Coachning till bättre hälsa. För lite rörelse, särskilt bland unga, men också stressrelaterade symptom, är växande fenomen som skapar hälsoproblem. Hälsocoacher som samarbetar med vårdcentraler och rehabverksamheter kan vara ett sätt att stödja människor som vill ha hjälp att förändra sina levnadsvanor. Formerna för detta kan med fördel

utarbetas tillsammans med civilsamhället.

En sjukvård som främjar hälsa. Det är i det direkta mötet med patienten och anhöriga som vården har sin största hälsöfrämjande potential. De områden där vården bland annat kan påverka är bruk av tobak och alkohol, mat och motionsvanor. I detta arbete är dietisten, med sin kunskap om hälsan kopplad till nutrition och matvanor, en viktig resurs, inte minst inom primärvården. En bra tillgänglighet när det gäller sjukvårdsupplysning är viktig för att ge människor kunskap om hur man själv kan behandla enklare sjukdomstillstånd.

Arbeta förebyggande mot våld i nära relationer. Ett av de största hoten mot folkhälsan är våld i nära relationer. Frekvensen av våldet är så hög att antalet drabbade har passerat nivån för flera av våra vanligaste folksjukdomar. Människor som utsätts för våld eller sexuella övergrepp ska erbjudas ett omhändertagande som också innefattar stöd för emotionella konsekvenser av våldet. Det ska finnas sjukvårdspersonal i beredskap som har särskild utbildning i såväl omhändertagande som dokumentation. Särskilt fokus bör läggas på män och kvinnor som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld.

Hedersvåld. Kunskapen inom sjukvården kring framför allt barn och unga som lever i miljöer med hedersvåld måste öka. Primärvården men även specialistvård så som vulvamottagningen är viktiga aktörer för att fånga upp personer som riskerar att fara illa.

Förebyggande undersökningar ska vara avgiftsfria. En viktig del av regionens förebyggande arbete är de olika screeningprogram som finns för att upptäcka förekomst av till exempel bröst- och prostatacancer. Ett brett deltagande i screeningprogrammen är hälsoekonomiskt lönsamt, förlänger liv och ger ökad hälsa och välbefinnande.

Liberalerna

Därför ska förebyggande undersökningar och vaccinering för riskgrupper vara avgiftsfria och riktade informationsinsatser ska vidtas för att öka täckningsgraden.

Hälso- och sjukvård som ger värde för patienterna

Liberal hälso- och sjukvård sätter människan i centrum - som patient, som medarbetare och som anhörig. För en liberal vårdpolitik är den enskilda patientens välbefinnande målet. För att klara detta behöver vården ställas om och förändras så att den enskilda individens behov och förmågor sätts framför vårdens organisatoriska indelning och traditionella arbetssätt. Regionen ska, tillsammans med en mångfald av utförare, tillhandahålla en behovsstyrd och kunskapsbaserad hälso- och sjukvård med hög kvalitet och säkerhet. Vården ska också kännetecknas av jämlikhet, valfrihet, god tillgänglighet, bra bemötande samt hög effektivitet.

Korta värdköerna. Pandemin har medfört ett uppdämt vårdbehov med långa köer till flera olika behandlingar. Att korta köerna måste ha högsta prioritet. Det kräver mer upphandlad vård, förstärkning av vårdcentralerna och fast läkarkontakt med helhetsansvar för patienten. Patienten ska även ha friheten att välja annan vårdgivare i hela landet.

Patienten ska få rätt vård och på rätt nivå. Okomplicerade och planerade insatser med tydlig början och slut passar till exempel bra i en standardiserad vårdkedja och i ett vårdvalssystem, medan mer komplicerade och svårdiagnostiserade sjukdomar kräver samarbete över specialistgränser och individuell bedömning och behandling.

Prioritera de med störst behov. Hälso- och sjukvård ska alltid ges utifrån patienternas behov av vård, där den person som är i störst behov av hälso- och sjukvård ska få vård först. Grunden är att vården ska ges på jämlika villkor.

Skapa värde för patienten. Hälso- och sjukvården ska kännetecknas av hög kvalitet och sjukvården måste i högre utsträckning se, planera och vårda utifrån individen behov.

En effektiv organisation för ökad produktivitet. För att klara krav på kvalitet, patientsäkerhet och produktivitet behöver den vård som kräver hög grad av specialisering koncentreras till ett fåtal sjukhus i regionen.

Samverkan och mångfald. Såväl samverkan som konkurrens mellan vårdaktörer stimulerar innovation och kvalitet. I vården kan just tillgänglighet och kontinuitet utgöra kvalitetsaspekter. Vi behöver fler som vill vara med, tänka nytt och utveckla hälso- och sjukvården. Mer fokus på innovationsupphandling kan vara ett sätt att stötta vårdutveckling.

Personcentrerad vård. För att stärka patientens ställning i vården är det viktigt att patienten har möjlighet att välja och jämföra olika vårdgivare. Den offentliga vården måste bli bättre på service, tillgänglighet och bemötande. Det behövs ett mer personcentrerat arbetssätt. Patienten ska ges möjlighet att vara aktiv i planering och genomförande av den egna vården och rehabiliteringen. En del i detta arbete är att tydliggöra vårdens åtaganden gentemot patienten i samband med en beslutad behandling genom utvecklade vårdgarantier.

Vård i rätt tid. Sjukvård ska ges efter behov och utan onödig väntan. Vårdgarantierna är en rättighet för patienten när vården är planerad, men dagens vårdgarantier ligger dock på en nivå som inte är förenlig med en vård som tar patientens fokus. Garantierna ska ses som delmål mot en köfri sjukvård. För att nå dit krävs resurser, organisationsförbättringar och nya arbetsmetoder.

Kunskapsbaserad vård. Offentligt finansierad hälso- och sjukvård ska bygga på vetenskaplig evidens och beprövad erfarenhet. Ökade resurser behöver läggas på forskning för att säkerställa vilka metoder och terapier som är kunskapsbaserade.

Effektiv vård. I en verksamhet med begränsade resurser är det nödvändigt att alla arbetar kostnadseffektivt i vården för mesta möjliga värde till dem med behov så att resurserna också räcker till allas behov.

Mer tid för patienten. Svensk vårdpersonal har relativt sett få patientmöten per år jämfört med vårdpersonal i många andra länder. Här finns en stor möjlighet att genom utveckling och förnyelse av arbetssätt kunna öka medarbetarnas tid med patienter. Väl fungerande IT-system utgör en förutsättning i arbetet för en effektiv vård.

Mångfald är ett verktyg för att skapa

utveckling. Det finns en kraft i mångfald av utförare i vården. Olika sätt att organisera och driva vården kan inspirera och bidra till utveckling av hela hälso- och sjukvården. Det behövs fler som vill vara med, tänka nytt och utveckla hälso- och sjukvården. Olika sätt att organisera och driva vården bidrar till utveckling. En sund konkurrens om patienterna med kvalitet och vårdidéer som bidrar till bättre vård och större engagemang hos vårdgivarna är bra. När patienterna själva får makt att välja uppstår en positiv konkurrens om vårdidéer som förbättrar kvaliteten. För att tillvarata de möjligheter som mångfalden ger ska minst ett av regionens mindre sjukhus drivas i privat eller idéburen regi.

Upphandlingar för ökad tillgänglighet. Vård som inte handlar om kroniska sjukdomar eller kräver sammanhållna vårdkedjor passar för upphandling. Syftet är att få så många goda krafter som möjligt att bidra för stärkt tillgänglighet. Regionens inriktning för upphandlingar behöver styras om så att de möjliggör för fler att hjälpa till att korta köer.

Kontroll av alla vårdgivares kvalitet. Alla vårdgivare, oavsett huvudman, ska leva upp till hårt ställda kvalitetskrav. De vårdgivare som inte lever upp till kvalitetskraven och inte åtgärdar brister ska bli av med tillstånd och avtal om att bedriva vård. Den regionala medicinska revisionsenheten ska stärkas och tydliga strukturer för tillsyn av all regionalt finansierad hälso- och sjukvårdsverksamhet ska förbättras.

Utveckla vården för patienten och medarbetarna

Sjukvårdens långsiktiga finansiering är en utmaning. Den demografiska strukturen kräver ett ökat utbud av vård för äldre. Samtidigt gör den medicinska utvecklingen att fler kan få hjälp till hälsa och livskvalitet. Det ställer krav på en hållbar finansiering och att den offentliga sjukvården gör rätt prioriteringar. Framför allt innebär detta ökade krav på att utveckla arbetsformer, att använda teknikutvecklingens och digitaliseringens möjligheter till fullo och att använda kompetensen med största omsorg. Det ligger en stor utmaning i att säkerställa att alla får tillgång till senaste och bästa medicinska praxis inom varje medicinskt område.

Den tidsbrist som många anställda i hälso- och sjukvården vittnar om kan till stor del förklaras av bristfälliga stödsystem, ålderdomlig teknik, långsamt införande av nya mer effektiva behandlingsmetoder och svag samverkan. Samma uppgifter måste matas in manuellt i olika system, med stor tidsfördröjning och onödiga risker för felaktigheter som följd. Regionen måste bort från dysfunktionella IT-system.

En effektiv hälso- och sjukvård. I en europeisk jämförelse hamnar tillgängligheten i svensk hälso- och sjukvården i den absoluta botten. Men Sverige är paradoxalt nog också ett av de länder inom OECD som samtidigt har högst läkartäthet och få läkarbesök. Regionen är inget undantag utan har köer, bristande tillgänglighet, få läkarbesök och en dysfunktionell organisation. Lösningen är i stor utsträckning av organisatorisk karaktär. Att se, planera och vårda utifrån olika gruppers behov ökar möjligheterna att skapa värde för patienten och effektivitet i vården.

En modern digital arbetsmiljö. Hälso- och sjukvården behöver en modern digital arbetsmiljö som stödjer vård och behandling, som minimerar administrationen och som erbjuder interaktiva beslutsstöd som ger tillgång till den senaste medicinska kunskapen. Pappersbaserade rutiner ska avvecklas och ersättas med moderna digitala verktyg.

Mer tid till digital kompetens. Digital kompetens hos medarbetare är avgörande för denna förändring när det gäller förmågan att använda digitala verktyg och tjänster. Teknikens snabba utveckling innebär att medarbetarna behöver få tillgång och tid till kontinuerligt lärande.

Ökade resurser till förnyelse och utveckling. Regionen ska ligga i frontlinjen i den medicinska utvecklingen. Ytterligare resurser måste satsas för att möjliggöra medicinsk förnyelse och introduktion i form av ordnat införande av nya metoder och läkemedel. Särskilda satsningar behöver dessutom göras inom angelägna vårdområden som psykiatri, smärtvård och cancersjukvård.

Stimulera medarbetarnas innovationsinitiativ. Progressiva verksamheter som inför nya lösningar och som skapar karriärvägar för innovativ personal ska belönas. Den i regionen inrättade innovationsfonden är ett sätt att stimulera medarbetarnas initiativ och ska stärkas. Fonden möjliggör ett snabbt införande, utvärdering samt implementering av nya arbetssätt och innovativ teknik. Den skapar möjligheter för nya arbetssätt även i en arbetsmiljö som ofta präglas av hög arbetsbelastning och tuffa arbetsvillkor.

Stärk kunskapsorganisationen. Samordningsråden har en nyckelroll i utvecklingen och förnyelsen av regionens hälso- och sjukvård. De är samtidigt ett samlande forum för idé- och erfarenhetsutbyte.

Modern verksamhet bedrivs i moderna lokaler. Moderna lokaler ger bättre förutsättningar för en ändamålsenlig och effektiv verksamhet och en bättre arbetsmiljö för regionens medarbetare. För att nå dit krävs ett ambitiöst investeringsprogram.

En liberal personalpolitik

Liberal personalpolitik bidrar till personalens drivkrafter att förbättra och utveckla den verksamhet de arbetar i. Individens löneutveckling ska avspegla kompetensutveckling och erfarenhet. Västra Götalandsregionen är Sveriges näst största arbetsgivare med drygt 50 000 medarbetare. Få om ens någon organisation i Europa har fler universitets- och högskoleutbildade medarbetare anställda och regionen har en stor samlad kompetens som kommer invånarna till del i våra verksamheter.

Lönen måste svara upp mot medarbetarnas kompetens, engagemang, erfarenhet och ansvarstagande. En förutsättning för en fungerande hälso- och sjukvård är personal som arbetar på obekväma arbetstid, som kvällar och helger. Men att arbeta med skiftarbete, på oregelbundna och obekväma tider ökar den psykiska och fysiska påfrestningen. Till detta kommer en hög arbetsbelastning när kraven på de anställda inte möts med tillräckliga resurser. Därför måste vårdens personal få bättre förutsättningar. Det handlar om höjda ersättningsnivåer, nya arbetstidsmodeller för personal som arbetar på obekväma arbetstider, fungerande IT-system och förbättrad arbetsmiljö. Regionen behöver ständigt arbeta med strategier för att säkra kompetensutvecklingen.

Sveriges mest attraktiva arbetsgivare.

Regionen ska arbeta aktivt för att skapa en bra arbetsmiljö och attraktiva arbetsplatser. Ansvar och befogenheter ska ligga så långt ut i organisationen som möjligt för att frigöra den kraft, kunskap, kreativitet och engagemang som finns hos medarbetarna

Det behövs fler yrken i vården. All personal inom hälso- och sjukvården måste ges möjlighet att arbeta med det de är utbildade till. Därför behövs exempelvis fler farmaceuter, vårdbiträden eller servicepersonal som kan underlätta det dagliga arbetet.

Säkerställa kompetensförsörjningen.

Med sina många anställda, ofta med hög grad av specialistkunskaper, är Västra Götalandsregionen starkt beroende av en fungerande kompetensförsörjning. Därför måste regionen arbeta tillsammans med utbildningsanordnarna för att säkerställa att tillgången till grundutbildad personal är tillräcklig för de behov som regionen har.

Möjligheterna att göra karriär måste stärkas.

Detta måste ske lokalt och till exempel borde varje sjukhus vara ålagda att tillämpa kompetenstrappor eller andra modeller för att tydliggöra vårdpersonalens karriärvägar och bejaka ett större lönespann baserat på erfarenhet och kompetens.

Kompetens ska löna sig/Ökad lönespridning.

Lönen måste svara upp mot medarbetarnas kompetens, engagemang, erfarenhet och ansvarstagande, framför allt i traditionellt kvinnodominerade yrken, såsom sjuksköterskor och fysioterapeuter. Det måste löna sig att vidareutbilda

sig, ta ansvar och bidra med erfarenheter från en lång karriär. Verksamheterna, och varje enskild chef, ska ha större möjlighet till friare lönesättning och större befogenheter att premiera duktiga medarbetare.

Förlängd lönesatsning. Liberalerna vill fortsätta och förlänga den särskilda lönesatsningen efter 2024. Det är en satsning som ska höja vårdlöner utöver de vanliga löneavtalen.

Betald specialistutbildning. Anställda sjuksköterskor och andra personalkategorier, ska ges möjligheten att specialisera sig med lön under utbildningen.

Förstärkt yrkesintroduktion. Nyanställda undersköterskor, skötare och barnsköterskor ska erbjudas en förstärkt yrkesintroduktion bland annat för att bygga yrkesidentiteten och öka tryggheten för dessa personalgrupper. För detta krävs en särskild satsning.

Inför kombinationstjänster mellan sjukvården och kommunerna. Genom att arbeta några månader i taget på varje ställe skapas förståelse för vad som görs på respektive arbetsplats och om hur vårdkedjan kan och ska förbättras, vilket stärker kvalitén och patientsäkerheten. Dessutom ger det personalen möjlighet till en attraktiv anställningsform.

Ja till bisysslor. Vårdköer beror till stor del på brist på vissa personalkategorier. Därför måste möjligheter skapas för regionens anställda till bisysslor, så att de som vill och kan bidra ges möjligheten.

Bättre mottagande för nyanställda.

Att medarbetare söker utveckling genom nya arbetsuppgifter är i grunden positivt och därför måste verksamheterna organisera strukturer som gör att ny personal introduceras på ett bra sätt.

Kreativa medarbetare. Varje arbetsplats ska utveckla ett klimat där kreativitet och idéutveckling står i fokus och där detta kan premieras på olika sätt. Arbetsplatserna ska få det tids- och kompensationsstöd som krävs för att möjliggöra detta.

Kombinera forskning och arbete. Det ska vara möjligt att kombinera patientnära arbete och forskning på ett hållbart sätt.

Inför en fortbildningsgaranti för vårdens legitimationsyrken. Utvecklingen av sjukvården går snabbt och för att vården ska kunna följa utveckling och stärka patientsäkerheten måste arbetsgivaren skapa förutsättningar för personalen att fortbilda sig.

Minskat behov av bemanningsföretag.

Målet ska vara att regionen klarar av kompetensförsörjningen för det löpande arbetet med fast anställd personal. Problemet med inhyrning av tillfällig personal är inte primärt kostnaden, utan brister i kvalitet, kontinuitet och helhetsansvar.

Regiongemensam introduktion ska ges till alla chefer i Västra Götalandsregionen. Det är särskilt viktigt att de som väljer att ta ett chefskap i organisationen ges kontinuerlig kompetensutveckling som ledare, men också att det finns relevanta nätverk för dem med andra kollegor i ett ofta ensamt arbete som chef.

Verktyg för jämlik arbetsplats. Regionen ska utveckla ett regionalt ledarskapsprogram för alla nya chefer, med fokus på bland annat värderingar och kvalitetsdriven verksamhetsutveckling. Chefer ska ges verktyg att uppmärksamma diskriminering på arbetsplatsen ur exempelvis jämställdhetsperspektiv, HBTQ-perspektiv och integrationsperspektiv.

Se studenter som en resurs i vården.

Exempelvis läkarstudenter som har kommit en bit in i utbildningen bör kunna anställas som läkarassistenter med mandat att göra kvalificerade uppgifter och sjuksköterskor som fullgjort huvuddelen av utbildningen ska kunna få en introduktionsanställning.

Underlätta internationellt utbyte. Regionens ska ha en generös attityd gentemot medarbetare som söker tjänstledigt för att förkovra sig i sin profession i ett annat land, eller under kortare eller längre period arbeta för frivilligorganisationer i utvecklingsländer eller i samband med tex naturkatastrofer. Västra Götalandsregionen ska också bidra till det internationella utbytet med en stor öppenhet för att ta emot personal från andra länder för erfarenhetsutbyte.

Liberalerna